

ՐԱՏՆՄԻԻՄԱ

ՏԻՆԻ, ՍԽԼԱԳԻ, ՖԵՆՆԻ ՎԷ ՍԻՅԱՍԻ

ՀԱՅԹԱԼԸԳ ՂԱԶԷԹԱ

ՃԻԼՏ 4

ԻՍԹԱՆՊՕԼ, ՅՈՒՆԻՍ 19, 1914.

ՆՊ 25

ՄԻՒՆՏԷՐԻՃԱԹ

ՊԷՆՏԻ ՄԱԽՍՈՒՍԼԱՐ

Ինճիլի Բիլիսիերին վազիփեսի	Յ. Գ. Գ.	585
ԱՀՎԱԼԸ ՀԱԶԸՐԵ		
Խաթանյոյուն զապրընըն 461 ինճի սեվրի		
սեկեվիսի		587
Թիւրք Իզմի օմաղը		588
Շարգը Գարիպեհ մուճիպի հեկիշի		
պիր վազիյեք		588
Յրանասաւս պիյասի վազիյեք		589

ՄՈՒԽԱՊԷՐԱԹ

Էրեկնի ֆիլիսապընը լաւարը իսլամի կրեկի	ԵԿԵՂԵՑԱՍԷՐ	590
Հազրեքի Մեվրանա վե Մեվրեվիյեր	ԿԱՐ. ԳՕՃԱԵՅՆ ԷՑ.	594
Բրիսթիյանլըղըն Ուրֆայա զեմանը ռախտը	ՊԷՍԻԼԻՈՍ ԷՑ. ՊԷՍՈՍԵԱՆ	599

ՏԻՆԻ

Էյի կեօրիւպ քազիրեք	Պ. Մ. ԳԸՐԳԵԱՇԱՐԵԱՆ ԷՑ.	596
Կլասիոսա Զօյան քախսիսի	ՎԵՐ. ՃՕՁԷՑ	600

ՄԻԻԹԷՆԷՎԻԻ

Սեյյահաքսան	Ն. Մ. ՄՕՍԻՉԵԱՆ ԷՑ.	601
Բեաւոյ Հայ Աւեսարանական մեֆթիյերիլնե		
Էրեկնիճի լիսանը	ՎԵՐ. Տ. ԳՈՒՆՏԱԳՃԵԱՆ	602
Էմիրեւս ալ Այրիկն զազարնեան		604
ՀԱՅԹԱ. ԽԱՊԷՐԼԷՐԻ		604

ՆՈՒՍԵԷՍԻ 1 ՂՐԵ.

ՔԷՇԻՇԵԱՆ ՄԱԹՊԱԱՍԸ
ԻՍԹԱՆՊՕԼ

«رهما» ارمني الحروف ترجمه هفته در . صاحب امتياز و مدير مسئولی اوچانس كيرقوريان

ՐԱՀՆՈՒՄԱ
ՀԱՅԹԱԼԸԳ ՂԱԶԷԹԱ

Սահիպի ի խնդիրագ
Միւսիրի միւսուլ
Վեր. ՅՈՎՀ. Գ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ
Պայպլ Հաուս, Տերխաւսկեր

THE RAHNUMA
A weekly Armeno-Turkish Paper
Editor Rev. H. K. Krikorian
Bible House
Constantinople
Turkey

Ե Լ Բ Ա Ի Թ			
Սենեկի ապակի պէտէրի	40	Զրուշ	
Աւերիգա իյիւն	2	Տօլար	
Ինկիլթերա իյիւն	8	Շիլին	
Մեմալիքի բարիք իյիւն	10	Ճրանգ	
Պէտէրի 40 Փարա			
Իյանար, մուվաթըգ փիյարլա			

TERMS			
An. Subscrip.	Rs.	40	
U. S. A.	Sh.	2	
England	Shils.	8	
Other countries	Lrs.	13	
—o—			
Single Copy	40	Para	
—o—			
Advertising rates on application			

ՐԱՀՆՈՒՄԱՆԸ Ի ԼԱՆԼԱՐԸ

1. Բահնիւնանըն Ամէրիգատա Եալընըղ մէսուլ աճէնթի Նիւ Եօրգտա Messers S. Telfeyan & Co. (114 Fifth Ave. New York City.) տիրէր: Պիւ ճիւժէ սըփարըչար վէ ապօնէ պէտէլլերի միւսալլէյի էֆէնտիլէրէ կէօնտէրիլիքսէ պիղէ Եէթիլի: Ճէնուսի Ամէրիգատա պուլուսնան ապօնէլլէրիլիղ տախի քէնտի հիսապարընը Թէլֆէյան էֆէնտիլլէրլէ Թէսվիյէ էտէրլէքսէ պիղէ տանա սուհուլլէթլի օլուր:

2. Թիւրքիստա պիղէ տօղրուտան սըփարըչ վէրէնլէր՝ պէտէլլի փօսթափուլու (պաչգա նէվ փուլ կէօնտէրիլմէսին, անճագ 1 զրչլըղ Եա Եիրմի փարալըղ փօսթա փուլու օլսուն) Եա տա մանսա փօսթ Թարիզիլլէ կէօնտէրէպիլլիլլէր:

ՐԱՏԵՄԻՒՄ

ՏԻՆԻ, ՍԽԼԱԳԻ, ՖԵՆՆԻ ՎԷ ՍԻՅԱՍԻ

ՀԱՅԹԱԼԸԳ ՂԱԶԷԹԱ

ՃԻԼՏ 4

ԻՍԹԱՆՊՈԼ, ՅՈՒՆԻՍ 19, 1914.

ՆՐ 25

ՊԵՆՏԻ ՄԱՒ-ՍՈՒՍԼԱՐ

ԻՆՃԻԼԻ ՔԻԼԻՍԷԼԵՐԻՆ ՎԱԶԻՖԷՍԻ

Պու. Կիւն Ինճիլի քիլիսէլէր քէնախլէրին միւսթազպէլի իչիւն տիւչիւնիւսզ զաթի վէ մուհիւմ գարարլար վէրմէք վէ Կէնի պիր մէսլէք իթթիխազ էյլէմէք մէճպուրիյէթի թահթընտա պուլունույորլար :

Շիմախլէ գատար անլէր իչիւն Միսիոնէրլէր տիւչիւնմէքտէ իտիլէր, լաքին անլէր արթըգ քէնաի գոււլվէթլէրինի պաշգա ճիհէթլէրէ չէվիրմէյէ գարար վէրմիլլէր տիր : Մէքթէսլլէր վէ խասթախանէլէրտէ, վէ Էրմէնիլէրտէն ֆարգլը ըրղլար արաւընտա քէնաիլէրին տահա վաթ մադսէտլէրինէ տահա զիյատէ մուվաֆըգ իչ մէյտանլարը պուլմադտա տըրլար : Էլէր Ինճիլի քիլիսէլէրին մէվճուտ ումադա հադպլարը վար իսէ արթըգ պուհադգը մէվճուտիլթլէրինէ քէնաիլէր տահիւյ ումալը տըրլար, պէսլէ պիր հադպլարը Կոգ իսէ, պոչ Կէրէ չապալամամալը տըրլար : Ինճիլի քիլիսէլէրին պու տիյարտա վէ խուսուտա Էրմէնի միլլէթինին հայաթընճա տէյէրլի պիր պասգաւլարը վա՞ր մը, Կո՞գ մը. պու Կիւն պու մէսլէլէ գաթի վէ մուալլէն պիր սուրէթտէ վէ օ ճէմաաթլարըն սնաւէն տուլլը միւթթալի ումալարը չարթըյլա, մալիւմ ումալը տըր : Պազըլարըն էֆքուրընճա Էրմէնի միլլէթի արաւընտա Փրօթէսթանթլըգ քէնաի վազիֆէսինի իճրա վէ իթմամ էթմիլլ ուլուպ, չիմտիտէն սմըրա սնըն ալըր պաշընա մէվճուտ ումաւընա լուգոււմ գալմամըշ տըր : Պու ֆիքրի թաշը-

յանլար զանընըղճա չու իւչ սէպէպլէրտէն պիրի իլէ սէվգ ուլունույորլար :

Պազըլար տիւչիւնիւյորլար քի միլլի հայաթ իթթիհատ իսթէր, վէ քիլիսէլէլէ զանըլար վէ տինի ադաիտլէր պիլէ պու իթթիհատա մանի ումալը տէյիլ տիրլէր : Հէր քէս քէնաի տինի ադաիտինի քէնաի քէնաիսինէ մուգատտէս հրֆղ էտէրէք տիրլէր միլլէթտալարը իլէ պիրլիքտէ իլլէմէլի վէ տինի մէսլէլէրի մէյտանա Կէթիլէրէք ֆիքրլէրի գարըշարմադտան իսէ անլէր հադընտա միւսաատէլի վէ սիւքիւթ պուլունարադ հէրչիպատապատ միլլի իթթիհատը մուհաֆադա էթմէլի տիր :

Պաշգալարըն զանընճա, Փրօթէսթանթլարըն թէէքիտ էթմէք իսթէտիլլէրի թալիմաթ վէ ադաիտ Կէթլէր գատար միւպահատէ էտիլմիլլ վէ արթըգ անլէր հէր քէսէ մալիւմ ումալ տըր : Իմաի անլէրտէն պահա էթմէք վազթսըղ պիր իչ ուլուր : Պունտան 40—50 սէնէ էվլէլ էհայիմիլլէլէ Կէնի սայըլան ֆիքրլէր պու Կիւն ումոււմ թարաֆընտան դապուլ ուլունուլ տըր : Չոգլար Փրօթէսթանթլ քիլիսէլինէ միւնդամմ ումալարադ Փրօթէսթանթլ ադաիտինէ իման էտէրլէր, չու հալտա տէմէք ուլար քի, պունտան էվլէլ Փրօթէսթանթլըն թէէքիտ էյլէտիլի թալիմաթը էհալմիլլ քէնաի քիլիսէլէրինի պրադմայարադ տն գապուլ էտէպիլիյորլար, վէ չիմտի էհայիլի Փրօթէսթանթլընա տալէթ էթմէք, հաթթա Փրօթէսթանթլարըն Էրմէնի քիլիսէլինտէն ալըր պիր քիլիսէ թէքթիլ էթմէլէրի գաիտ պիր իչ տիր :

Տիլլէրլէր տէ իտտիա էտիյորլար քի տինի

ազատուէր միւսներէն ետեւեւ իսպառն օլու-
նամայան վէ նիսպի հաղիգաթլար օլուպ ան-
լէրին մահլիէթին տարի գաթի հիւքմ վէրմէք
միւսքին տէյիլ տիր: Ալլահ, ախրէթ, ճան,
խէլաս, իհամ, Քրիստոս, թէսլիս վէ էմուսլի
մէսէլէրէ տարի, պիրի պիր ֆիքր թաշըր,
տիկէրի անտէն քիւլլիէն ֆարգլը տիւչիւնիւր,
պիր պաշգասը սա անլիւրին հիւ պիրինէ ինան-
մազ: Պունլարըն պէլքի հէփիսինին տէ հազ-
զը վար, պէլքի հիւ պիրինինքի տէ մութլազ
սողորու տէյիլ տիր: Իմտի ֆէննէն տիւ-
չիւնիւպ սէօլէնիլէն պիր ասրտա պու միւ-
սէրէտ վէ նիսպի հաղիգաթլարը միւսմտէլէ
մատտէսի հափմազ, միւսնասիպէթ կէօթիւր-
մէզ:

Պու մէվգիլէրտէն հէր հանլը պիրինի ալ-
սադ ինճիլի էրմէնի քիլիսէլէրէ տէյէճէյիմիզ
այնի չէյ օլուր, եանի միլլի իթթիհատա իա-
լէլ կէթիւրէճէք սուրէթտէ քէնտի մէվճուալ-
յէթիւնիլ թէյէլիս էթմէյինիլ վէ սինի մէսէ-
լէլէրէ օղրալմայընը:

Լաքին պաշգա պիր նօգթա ի նազար տա-
հա վար տըր: Փրօթէսթանթլըղըն թալիմաթ
վէ ազաիտ միւսմտէլէրէ պիր զայէ տէյիլ,
անճազ էյի հայաթ վէ սիրէթ իչիւն պիր վա-
սըթա տըր տէնիլէպիլի, օ զէման ինճիլի
քիլիսէլէրին թէյէլիս էյլէտիյի հաղիգաթլար
հէր քէս թարաֆընտան դապուլ օլունմուչ
օլմասը պիլէ քիֆայէթ էթմէզ, օ հաղիգաթլ-
լար հայաթ վէ սիրէթ մազամընտա դահիր օ-
լունճայա գատար չալըչմալը տըր: Օ թաղաիր-
տէ Փրօթէսթանթլըղըն հազգը մէվճուալյէ-
թի ազաիտ միւսմտէլէսի իւղէրինէ տէյիլ հա-
յաթ վէ սիրէթ իւղհարը իւղէրինէ միւսստէս
օլմուչ օլուր:

Մէսէլէյի պու ճիհէթտէն միւթալէա է-
տէրսէք ինճիլի հաղիգաթլար իւղէրինէ միւ-
ստէս օլան հայաթ վէ սիրէթին վաղընա պու
կիւն արամըլտաթի ինթիյաճ պունտան 40-50
սէնէ էլվէլէրինտէն զիյատէ վէ պէօյիւք տիր:
Պունու «Աղգասէր» Բահնիւնաւտա նէչր օլունան
պիր սըրա պէնսլէրինտէ կիւղէլ իզաճ էյլէտի:

Պու նօգթա ի նազարտան ինճիլի էրմէնի-
լէրին չիմտիքի վաղիֆէլէրի նէ տիր:

Անլէր ինճիլի թալիմաթ իւղէրինէ միւս-
ստէս օլան հայաթ վէ սիրէթի քէնտի հայաթ-
լարինտա իպրազ էթմէքլէ պէրապէր անըն
թամիմինէ սայ էթմէլի տիրէր:

Պունուն իչիւն ինճիլի քիլիսէլէրին միւթ-

թէնիտ պիր թէրթիպ իւղրէ իչլիմէլէրի լաղըմ
տըր: Հալ ու քէյֆիյէթլէրէ մուվաֆըզ օլան
պիր խաթթը հարէքէթ ինթիլտալ էտիպ,
ճիւմլէ գուլվէթլէրինի թօփլայարազ այնի
մազստէ միւթէվճնիհէն հարէքէթ էթմէլի
տիրէր: Պուվվէթլիլէր սահա զիյատէ գուլ-
վէթլէնէրէք վէ դաթիլէրէ մուսվէնէթ էտէ-
րէք, հէր քէս վէ հէր քիլիսէ քէնտի տարիէ-
սինտէ էն զիյատէ միւսստի պիր սուրէթտէ
իչլիմէլի տիր: Պու իտէ վէր, փափազանըն
թալսիյէ էթմալի կիպի միւնթազամ պիր հէյէ-
թին թէյէքքիւլիւ իլէ միւսքին տիր:

Պու մազսէտին պաշա չըգարըլմասը իչիւն
տիւարաա պուլունան իչլիլէրտէն մէվէքէթէ
հէնի գուլվէթ զամմ օլունմալը տըր: Շէնի
վալը վէ միւսպէչլիլէր վէ մուղթտիր մու-
ալլիմիլէր ճէլպ էտիլմէլի տիր:

Իչլիմէլէք տիկէր պիր տարիէ մաթպու-
աթ սարիէսի տիր: Փրօթէսթանթլ ճէմաաթ-
լար սողորուտան քէնտիլէրին իտարիւսի ալ-
թընտա օլմազ իւղրէ չիմտիքիւնալէն սահա
զիյատէ հաֆթալըզ, հաթթա հէվմի դաղէթա-
լար նէչր էթմէլի տիրէր: Հէր տարիէտէ հէնի
էսէրլէր չըգարմալը տըրլար: Պիլէ լուհանի
քիթապլար, մէքթէպլէր իչիւն սէրս քիթապ-
լարը, ֆէննի քիթապլար, հիւքսէք լուսան-
լար, ամէլի մէսէլէլէրտէն պահս էտէն քի-
թապլար լաղըմ տըր: Էհալիմիզ սայթ կէլէ-
ճէք նէսլին մէքթէպլէրտէ հազըրլանմասընա
պէքլէմէլի, պու կիւն քէնտիլէր տէ հէր
խուսուստա թալիմ օլունմալը տըրլար:

Հէփ պու մազսէտլէրէ իւղտմէթ էթմէք վէ
Հայ Առեւտրանիւն ճէմաաթլարըն հայաթընա
իսթիգամէթ վէրմէք իչիւն, տէտիյիմիզ կիպի
պիր հէյէթ թէյէքիլինէ ինթիյաճ վար տըր:
Պու հէյէթ պու իչլէր իչիւն լաղըմ կէլէն փա-
լայը տա թէտարիք էթմէլի տիր:

Պիլէ կէօրիւնիւր քի միւթէվէֆֆա Սար-
գիս էֆ. Թէլֆէհան պրազտըղը կիւղէլ վա-
սիյէթլէ պու թէյէպպիւսիւն թէմէլինի գուր-
մուչ տըր: Վէ պու կիւն Ամէրիգատա վէ ին-
կիլթէրրատա էրմէնի վէ Ամէրիգալը էօլէ
սօսթլար վար տըրլար քի պու տիյարտա միւ-
քէմէլ պիր կրազնակըպոթիւն (թէրթիպ)
կէօրսէլէր վէ էլտէ էտիլէճէք փարանըն էյի
իսթիմալ օլունմազընա էմին օլսալար, մէզ-
քիւր Թէլֆէհան սէրմայէսի իւղէրինէ լաղըմ
կէլէն մէպլաղը իլալէ էտիպ՝ պուրտաքի քի-
լիսէլէրի ամէլի պիր սուրէթտէ թէյիլիք էթ-
մէյէ թէրէտալա էթմէյէճէքլէր տիր:

Իմա՛ր պի՛զ Ինճիլի քիլիսէլէրիմիզին Միտ-
քիւնլարընա պի՛ր թէքլիֆ էթմէք խթէրիզ :
Պու մէսէլէյի արիզ ու ամիգ միւթալէա էաէ-
րէք պի՛ր խաթիթ ը հարէքէթ ինթիխապ էթ-
մէք իչիւն , էօնիւմիւզտէքի Մնուհի խաթի-
լինաէ տէօրթ միտքիւնլարըմը թարաֆընտան
թային օլունաճագ օլան մուրախսապար պի՛ր
մէճլիս ագա էյլէսինլէր վէ աճիւր քիլիսէլէ-
րիմիզէ թագաթիմ օլունաճագ ամէլի պի՛ր փրօզ-
լամ թէտարիք էթմիւնլէր :

Պու նէվ պի՛ր հէյլիին իճթիմաը իչիւն լա-
զըմ կէլէն մէսարիֆի թէտարիք էթմէք զան-
նըմըզա կիւճ օլմագ :

Պէօյլէ պի՛ր ամէլի թէշկպպիւսիւ իհմալ
էթմէք սնճագ զրյմէթի վաղթ զայ էթմէք
տէմէք օլուր , վէ պու իչի թէէթիւր էթմիքճէ
Ինճիլի քիլիսէլէրին փէյզամ վէ զայէսի միւ-
թէզարլըր օլուր :

Յ . Գ . Գ .

ԱՀՎԱԼԸ ՀԱՋԸՐԷ

Իսրաւպօրուն զապրընըն 461ինճի տէր ի սե-
նէլիսի . Օսմանլը թարիխինին էն չաչատար
պի՛ր վազրաւընըն , Իսթանպօլուն ֆէթհինին
461ինճի տէնէ ի աշկրլէտի , Յունիս 12տէ
պէօյլէք պի՛ր տէպտէպէ իլէ իճրա էտլիմիշ
տիւր : Պունտան 461 տէնէ էվլէլ Սուլթան Ֆա-
թիհ , օյ տիհա ի աքէրի պիւթիւն ալմ ու
զուվլէթինի Իսթանպօլ իւզէրինէ մէրքէզլէն-
տիրէրէք սնը ֆէթհ էյլէտի , վէ պու Էօլտա
Պիզանս իմփէրաթօրլուզունա խիթամ վէ-
րիւտի : Պի՛ր թարաֆտա տինճ , սաղլամ , մէթին
պի՛ր ըրգ վէ պաշլարընտա չէճի , տահի պի՛ր
ֆիքր , աիկէր թարաֆտան ախաղէն տիւշմիւշ ,
նիֆագ վէ չիգագ իլէ զաիֆլէշմիշ վէ Իսթան-
պօլ սուրլարը արասընա ինհիսար օլունմուշ
սէֆիլ պի՛ր իմփէրաթօրլուզ գարչը գարչյա
սուրլուօրլար խոխ : Սուլթան Ֆաթիհ՝ սազլէ-
թի ալթընտա Պիզանս ոտն նէֆէսինի վէրալ :
Իշթէ մէզքիւր կիւնտէ պիլխասսա Թիւրք
վաթանտաշլարըմըզ , պու պէօյլէք միլլի վա-
զըալը թէպճիլ էտլյօրլար խոխ : Պու կիպի
միլլի Էօրթուլար՝ Թիւրք վաթանտաշլարըմը-
զըն Էագըն վաղթա գատար մէճհուլլարը խոխ :
Անլէրաէ տին թէսափուրու օլ գատար գուվ-
վէթլի օլմուշ խոխ քի , միլլիլէթ հիստէրի պօ-
ղուլմուշ վէ պիւզիւլմիւշ պի՛ր հալտա պուլու-
նույօր խոխ : Ֆաղաթ սօն հատլսաթ վէ վու-

գուաթ Թիւրքլէրին հայէթ ի ֆիքրիլէ վէ բու-
հիլէսինաէ պէօյլէք թէէսիւրլէր իճրա էթմիշ
տիւր վէ պունլարըն էն մուհիմ պի՛ր նէթիճէ-
սի օլարագ միլլիլէթ , Թիւրքլէք սուլթուսու
ուչանմըշ տըր : Իշթէ ուչանան պու Էէնի միլլի
սուլթու տըր քի պու կիւն Իսթանպօլ ֆէթ-
հինին 461ինճի աշկր ի սէնէվէսինի թէպճիլ է-
տլյօր : Միլլիլէթ վէ Տին սուլթուլարը կիթ-
տիքճէ պի՛րի պի՛րինտէն ալըլըյօր վէ խու-
սուսա Էէնի նէպին ֆիքրինաէ Թիւրքլիւք
սուլթուսու փէք զուվլէթլէնիյօր : Պու էլ-
պէթլէ չայան ը մէմուսնիլէթ պի՛ր հալ ալը :
Մէաշնիլէթին պու կիւնքի սըֆէթ ի մախսու-
սէլէրինտէն պի՛րի օլան միլլիլէթ հիստինէ թա-
պի թիւրքլիւք տախի պիկիսնէ գալամագ
խոխ : Անճագ պու Թիւրքլիւք հիստիլաթը մա-
ղու վէ միւթէտիլ մէճրալարա տախիլ օլուպ ,
սախի պի՛ր չօգ անասըր իլէ մէսքիւն օլան
պու վաթան ը միւթէրէքիմիգաէ շօլիքիզլի
միւնճէրը օլմամալը տըր : Պու կիւն գիքրի
թէպճիլ օլունան վէ անըն խոխ Օսմանլըլարըն
գալպինի իֆթիխար իլէ տօլտուրան սուլթան
ձաթիհաէն , հալա պու կիւն աէրա ալմաղա
միւհթաճըզ : Սուլթան Ֆաթիհին Թիւրք օլմայան
սախի իւնսիւրլէրէ գարչը թագիպ էթտիլի կէ-
նիշ ֆիքրի , ալիճէնապ սիյասէթ վէ հաթթու
անլէրէ մուխթարիլէթ ի տախիլլէ պաիշ
էթմէսի , հէր ըրզըն միլլի հուզուգունու բիա-
յէթ էթմէսի , պիւթիւն տիւնհանըն հայրէթլինի
մուճիպ օլմուշ վէ անըն վախ իմփէրաթօրլու-
ղունուն գուվլէթինին պի՛րինճի ամիլի օլմուշ
տըր : Օ նէ՛ տալլ , նէ՛ կէնիշ ֆիքրի պի՛ր սի-
յասէթ խոխ : Ինիլիլէրընըն քէնաի միւթամէ-
րէլէրինէ գարչը պու կիւն թագիպ էթտիլի միւհ-
թէշէմ սիյասէթ , վէ 4¹/₂ տըր էվլէլ Սուլ-
թան Ֆաթիհին թագիպ էթտիլի սիյասէթ
արասընտա նէ՛ չայան ը տիգղաթ պի՛ր մուգա-
րէնէթ վար : Իշթէ պու միւհթէշէմ տէվր ի
սէնէվի միւնաէպէթիլլէ պէօյլէք Օսմանլը
փատիշահընըն սիյասէթի հազզընտա տիւշիւն-
մէքլիլիմիզ վաճիպ տիւր : Սուլթան Ֆաթիհին
զուվլէթի հալընըզ աքէրի տէյիլ , ախի
վաղթտա խաարի խոխ վէ Օսմանլը վաթանը-
նըն հաղիպի նէճաթը , սուլթան Ֆաթիհին
սախի անասըրա գարչը թագիպ էթմիշ օլտու-
ղու օ կէնիշ ֆիքրի վէ հիւրը սիյասէթտէ տիւր :
էն պէօյլէք փատիշահընըն էն զուվլէթլի
պի՛ր վէմանընտա թաթիպիլինի զարուրի կէօր-
տիւլիւ պաւ սիյասէթի , միլլիլէթ հիստիլաթը-

ներն ֆելզգլատե թէրագրը էթմիշ օլտուզու չուսարտա, մէմլէքէթիթիդտէ թաթպիգ էթմէյի պիր վաղիֆէ ի վաթանիյէ ստա էտիւմէլի տիր: Սուլթան Ֆաթիհին իսթանպօլու ֆէթհ էթմէսինին տէվր ի սէնէվիսինի թէպէիլ էտէր իքէն, անըն մանէվի գուվլէթինին էսպասլընը արաշտըրմամըզ վէ օ էսպասլը սաթի թէհէյէ էթմէմիզ լաղըմ արը:

Թիրիֆ իզնի օնալը.— Ախիրէն Թիւրքլէր արասընտա պաշ կէօսթէրէն հէնի հարէքէթլէրտէն պիրի տէ իզնի օնալը (Boy scouts) թէքէլաթը արը: Հարէքէթին պաշընտա Հարպիյէ նաղըրը էնվլր փաշա պուլունտուզտան մատա անը մունթաղամ վէ էվրօփա մէմալիֆինտէ օլտուզու վէճն իւղրէ թէչիլ վէ իտարէ էթմէք իչին Մր. Փարֆիլա իսթինտէ պիր ինկիլիզ կէթիթիլմիշ տիր: Կէչէնլէրտէ Հարպիյէ նէզարէթինտէ պլօլլէք գըլաղուզլարը վէ Մր. Փարֆիլա ինվլր փաշանըն հուզուրունտա հէմինլէրինի էթտիլէր: Թիւրքիտա իզնի Օնալը հարէքէթինին իքի մուայէն գայէսի վար կէօրիւնիյօր, պիրի ասքէրի, տիկէրի տէ Թիւրքիլէք հիսսիյաթընը գուվլէթլէնստիրմէք: Նուֆուզլու կէնճ Թիւրքլէրտէն վէ հաթթա էսկի Թիւրքլէրտէն պաղըլարը չուսէթիճէյէ կէլմիշ տիրլէր քի, պու կիւնքի Թիւրք քէնտի Թիւրքլիլլինի սիւրաթլա գայի էթմէքտէ, վէ գըսմը ազամը Արապի վէ Ֆարսիտէն իպարէթ օլան պիր լիսան պօնուշարազ, նիմ Շարգի, նիմ Լաթին պիր հայաթ հաշայարազ, Պիզանս վէ Աճէմ հայաթընըն չէրաթի իլէ տիւշիւնէրէք պիր նէվ իուամ Շարգը օլմապտա արը: Քէյլիւ սընֆը հալա Թիւրքլիլլինի մուհաֆաղա էթմէքտէ իսէ տէ, ճէհալէթ իչինտէ պուլունտաղ հասէպիյէ պու կիւնքի Թիւրքիտանըն իւղէրինէ պիր թէէսիր իճրա էտէմէմէքտէ տիր: Եօգարը, միւթէալլէմ սընֆ իսէ քէնտի քէնտինի Օսմանլը թէմիյէ էտիյօր վէ լաքին հաղիգաթտա էյսէրիսի Թիւրք օլմայան հէր նէվ անասըրտան հասըլ օլմուշ պիր մախլութ արը: Իզնի օնալըներն էն գուվլէթլի մէյլլէրինտէն պիրի Թիւրքլիլլէր իւլէմաթ էթմէք վէ Թիւրքճէյէ պիլա գարուրէթ իսթալ օլունտուզ օլան Արապի վէ Ֆարսի լուղէթլէրի լիսանտան թարա էթմէք տիր: Տիկէր պիր մէյլի տէ Թիւրք միլլիյէթ հիսսիյաթընը կէնճլէրտէ գուվլէթլի սուրէթ-

տէ ոյանտըրմազ, Արապ, Աճէմ վէ Պիզանս թէէսիրլէրինտէն միւթիւն մէրթէն հաղալը գարթարարազ, իսթիս Թիւրքլիլլէ տէօնմէք տիր: Իզնի օնալը միւթիւն մէրթէպէ իսթիս Թիւրքճէ լուղէթլէր իսթիմալ Լաճէք տիր: Պու ճիւմլէտէն օլարազ Թիւրք Իզնի Օնալընտա լլէաշ լուղէթլի իսթիմալտան սաղըթ օլունտուջօր: Սուլթանս, փատիշահ տէյիլ խաղաւ տէրլէր: Պէօլլէք գլաղուզլարընա օյմազ պիլիթի, ազա էտիլէճէք մէճլիսլէրէ գուրուքայա էրլէր: Իզնի Օնալընըն իքինճի պիր գայէսի տէ ասքէրի օլուպ ասքէրիք հայաթընա սօղրու կէնճլէրին խուսուսա շիմիյէ գատար անա սօղրու փէք սօղուզ վէ պիլիւանէ տուրմուշ օլան միւթէալլէմ կէնճլէրին մուհապպէթլինի ճէլպ էթմէք տիր: Իզնի Օնալընըն հիւքիւմէթ վէ խուսուսա Հարպիյէ նէզարէթիլլէ փէք սըղը պիր ալազատա պուլունտաղընա պու հէնի թէչքիլաթտա թէչէպպիւս վէ հալ ու քէյֆիլլէթ ուլմազ իսթիսաղարընըն նէլ ու նէմա պուլունտաղնա պիր մանի թէչքիլ էտէճէյինի գանն էտէնլէր վար արը: Լաթին հէր նէ տէ օլսա, Իզնիլլէր Օնալը հարաքէթի, էյիյէ իստըմ պիր գուվլէթ օլաճաղ արը:

Նիյր Իսթան

Շարգը գարիպսէ մուհիպ ի հէսիճէ պիր վաղիթ.— Շարգը գարիպտէ իքի նէվ թէհէլէքէ իչլէրի տաթիմա մուճիպ ի էնտընէ պիր հալտա սաղլայօր վէ էլրօփանըն ասայիլլինի թէհտիտ էտիյօր: Պիր թարաֆտան Պալգան տէվլէթլէրի պիր պիրինէ գարչը սիւհալանմագտա վէ էնթրիգալար ետփմաղտա արըլար, տիկէր թարաֆտան Աքնալուաղուզ մէսէլէսի Ալսթրիա վէ միւթթէթիգի իթալիա տրասընտա հիւն ի միւնտէպաթը թէհտիա էթմէքտէ տիր: Էկէր Պալգան տէվլէթլէրի արասընտա պուլունտան շիմաթի ըէզապլէթ պիլա միւմանաթ տէվամ էտէրտէ, հալըն պիր միւթաղապէտէ հա պիր մուհարէպէյէ վէ հաթտա իֆլաթիյէթ վէ հա տա հէր իքիսինէ միւնճէրր օլապիլլիր: Օնլար իքի հօրուճու մուհարէպէտէն սօնրա պիւթիւն գուվլէթլէրինի մէյաանա կէլէն գայաթը թուրէ հասը էտէճէք իէրտէ, հէնի միւսաաէմէյէր հաղըրլայօրլար վէ անճազ գըլըճա միւսթլինիա հարիս սիյասէթլէր թագիպ էտիյօրլար:

Պու սխալեցիք արասնոտա քն ուսումնարանի վէ
էն գուզվէթիտի, պաղը Պաղաւն տէվէթլէրի-
նին էլլէրինէ կէչէն ետխօտ էլլէրինաւ գաւան
արաղիտէ միւսթին մէրթէպէ էճնէպի խաարմ
իւնսիւրլէրի տիշարը գօլմադ վէ անլէրին եւ-
րինէ սաաղդ իւնսիւրլէր կէթիւրմէլէրի տիւր:
Թիւրքիա՝ Թրակիա, Պօղաղլար, վէ Ասիա ի
Սուզրա սէվաճիլինտէ Բուսիւրը թաղեիգաթ-
լա հիւճրէթէ մէճպուր էթմէքտէ, տիկէր թա-
րաֆտան Եոնանիսթան տաիւի Մաքէտոնիա-
տա պուլունան իսլամարը թարա էթմէքտէ
տիր: Փաղաթ պու նէվ պիր գօղալարըն՝
գօղալարչա հէտէֆ օլանլարըն ըրգաալ վէ
տինտալարը իւզէրինէ իճրա էտէճէյի թէէ-
սիրաթ հազգընտա պիր աղ տիւչիւնմէք լա-
ղըմ տըր: Պու հալլար հէր խքի թարաֆըն տա
մուհարէպէ արղուլարընը գուզվէթլէնտիրի
վէ էհալլինն պու հալլէթ ի բուհիլէսինտէն իս-
թիֆատէ էթմէք իսթէյէն հարիս տիւփօմաթ-
լար հէր թարաֆտա պուլունուր: Իսթանպուլ
Բուս փաթրիլի հիւքիւմէթէ թէհաթա գըլըզը
պիր խիթապտա պուլունարադ բուհանի մէր-
քէպինի Իսթանպուլտան նաղլ էթմէյէ մէճպուր
օլապիլէճէյինի պէյա՝ էթմիլ վէ պունա, փա-
րիլ մուհաճէտէսի, տէվէթլին գանուռ ը էսասի-
սի վէ էվրօֆա էֆքիար ը ուսումիյէսի կիպի
մանաաար իյմաաթ տաիւի իլհադ էթմիլ տիր:
Փաղաթ պու տա փաթրիլիտանէ իլիւն թէհիլ-
քէտէն արի տէյիլ տիր: Պու վաաթալայ միւ-
րաճէաթ օլունապիլմէք ինթիւմլընըն զիքրի
պիլլէ՝ Թիւրքլէր իլէ Բուսլար արասնոտաթի
կէրիլինիլիյին տէրէճէսինի կէսթէրմէյէ քիաֆի
տիր: Արնապուաղուգտա տէվամ էթմէքտէ օ-
լան տաիսիլի պիր մուհարէպէ՝ էն զի-
յատէ ալաղատար օլան իթալիա վէ Ավըս-
թըրիանըն հէքտիկէրինէ պարըն ալմըլ օլ-
տուզլարը վաղիյէթ իլէ տահա զիյատէ թէհ-
լիքէլի պիր չէքլ ալմըլ տըր: Ավսթրիա մէ-
հաֆիլ ի բէամիլէսինտէ իթալիա իլէ օլան միւ-
նասէպաթըն ֆէվգէլատէ մուճիպ ի մէմնունի-
յէթ պիր հալտա պուլունուղու պէյան օլու-
նույօր: Հաթթա Ավսթրիա Մաճարիսթան
փարլամէթօնընտա 4 հէնի արէտնօթլարըն վէ
անլէրէ լաղըմ օլան զըրհլը վէ թօրփիտօլա-
ըն իշթիրաըն իլիւն հիւքիւմէթէ թախտիտաթ
վէրիլմէսի պու տօսթանէ միւնասէպաթըն տա-
հա զիյատէ թաղվիյէ էտէճէք մահիյէթտէ օ-
լաճադ տէնիլիյօր: չիւնքի Ավսթրիա տիւլիօ-
մաթլարընըն էֆքիարընճա Ավսթրիա գուզ-

վէթլի օլմատըղճա իթալիա իլէ տօսթ օլա-
մադ: Պու կիպի վաաթալար իլէ թաղվիյէ օ-
լունադա ինթիյաճ հիսս էտէն պիր իթթի-
ֆաղըն աղալարը թապիի Արնապուաղուղու
նիզալը թօփրաղը իւզէրինտէ պարըն գարըն
կէլմէքաէն իճթինապ էտէճէք վէ պիր պիրի-
նէ չիւպհէ իլէ պաղաճադ տըրլար:

Միշյաէն

Յորանուսա սիյալի վաղիյէթ. — Մ. Տումէրիլին
իսթիֆաաը իւզէրինէ Յորանաաաա հաաըլ օլան
գապինէ պուհարանը նիհայէթ խիթամ պուլմուչ
տըր: Մ. Փուանգարէ գապինէնին թէքիլի
վաղիֆէսինի էվլէլա ռաճիգալ ոսիւալիսըլէրին
իսաըրը Մ. Վիվիանիյէ թէքիլի էթմիլ իսէ
տէ, Մ. Վիվիանի գապինէյի թէքիլիտէ միւլ-
քիլաթա տիւշար օլարադ գապուլ էտէմէյէճէ-
յինի պէյան էթմիլ իտի: Պունուն իւզէրինէ
բէյիս ի ճիւմնուր Մ. Բիպոյա թէքիլի էթմիլ
վէ Մ. Բիպօ գապուլ էտէրէք գապինէյի թէք-
քիլ էթմիլ տիր: Մ. Պուրթուա խարիճիյէ, Մ.
Տէլգաաէ պահրիյէ, Մ. Նօլան հարպիյէ, Մ.
Գլէմանթէլ Մալիլէ նաղըրը օլմուչ տըր: Հէր
նէ գատար գապինէ պուհարանը խիթամ պուլ-
մուչ իսէ տէ սիյասի պուհարան հալա պաղի
տիր: Պու կիւն Յորանաաաա պիւթիւն սիյասի
միւպարէղէլէրին մէրքէզի իւլ սէնէ խըտմէթ ի
աաքէրիյէ գանունու տըր: Փարլամէթօնըն
561 աղապընտան 319ը անըն լէհինտէ, 242սի
ալէյինտէ տիր: Վէ հէր հանկը պիր պալ վէ-
քիլ շու ահվալ վէ չէրաթիլ ալթընտա՝ փէք
պէօյիւք միւլքիլաթլա մէվգիլինի մուհաֆաղա
էտէպիլիւր: Գապինէնին թէքիլաթը՝ անըն փար-
լամէթօնըն սօլ ճէնանընտան կիլիլ ուղաղալա-
մըլ օլտուղունու կէսթէրիյօր վէ պինաէն ա-
լէհ փարլամէթօնըն պիւթիւն սօլ ճէնան
ֆըրգալարը, Սօսիալիսթլէր վէ ռաճիգալ Սօ-
սիալիսթլէր, քէնտիլէրին թաղէ գուզվէթլէ-
րիլէ չիմտիքի գապինէյէ չիտտէթլէ մու-
խալէֆէթ էտէճէք տիրլէր: (*) Սիփիքիյըր
ղաղէթաաընըն իտաիաաընա նաղարէն Յորան-
աաըն էքսէրիյէթի իւլ սէնէ խըտմէթ ի աա-
քէրիյէ թարաֆտարը տըր: Չիւնքի հէր պիր
Յորանաղ Ալմանլարա գարըն թօփրաղաընը
մուհաֆաղա էթմէք մէճպուրիյէթինի հիսս է-
տիյօրլար: Լաքին հէր նէ տէ օլտա, գապինէ
փարլամէթօնտա չէտիա պիր ֆուրթունա դար-
չըլամադա մէճպուր օլաճադ տըր: Բէյիս ի

(*) Խարիճի Խապէրլէրէ պաղ.

ճիւմհուր Մ. Փոռանգարէ պիւթիւն ըստնայա
Խն Սեմե Ասքէրիւք լէհինտէ օլուդ, Ֆրանսա
սիյաւիյաթընը օ ճիւնէթէ մէյլ էթարմէք ի-
չիւն էլինտէն կիւնի հափաճադ տըրփադաթ
զապինէ իլէ փարլամէնթ արաւընտա չար-
փըչնայարա ուղիւ օլաճադ օլան հալընըդ Խն
Սեմե ասքէրիւք զանունու տէյլ, տահա սար
չէլիւնէլք մէսէլէլէրտէ վար տըր, Իրատ իւ-
զէրինէ մէվզու վէրկի (Income tax) վէ ին-
թիսապ զանունունուն թատիլի պու ճիւմէտէն
տիր, Պու մէսէլէլէր վազաա պիրինճիտի գատար
թէհիլքէլի տէյլլէր իտէ տէ, Կինէ տէ սիյասի
պուհրան չըգարմադա փէք զիյատէ միւսթարա
մէսէլէլէր տիրլէր, Գապինէտէ Մ. Տէլգասէ,
Մ. Գլէմանթէ վէ Մ. Պուրթուանըն պուլուն-
մաւը գապինէնին միւսթադալէլ սիյասէթինի
փէք աչըդ սուրէթտէ կէսթէրլոյր, Գապինէ
էլլէպ ի ինթիմալա կէօրէ խըսմէթ ի ասքէրի-
յէնին իւչ սէնէյէ իպլաղըլա, ինթիսապաթ
զանունունուն թատիլինէ թարափտար օլաճադ,
վէ փադաթ իյրատ վէրկիտինէ մուսալէֆէթ
էտէճէք տիր, Հալպուքի պու փրօկրամ գա-
պուլ էտիրտէ գապինէնին էօմրիւ իչիւն
հիչ տէ պիր խայըրլը ալամէթ տէյլ տիր, Շու
միւլքիլ վաղիյէթտէն Մ. Րիպօ Ֆրանսայը
զուրթարմադ իչիւն ֆէվզէլաաէ մէհարէթ վէ
պատրէթ իլէ հարէքէթ էթմէյէ մէճպուր
տըր, վէ էկէր պունու հափապիլիտէ քէնտի-
սի իչիւն պէօյիւք պիր նամ թէէմին էթմիչ
օլաճադ տըր:

ՄԱԻԽԱՊԷՐԱԹ

ԷՐՄԵՆԻ ՔԻԼԻՍԱՍԸՆԸ ՆԱՊՈՒԼ ԻՍԼԱՀ ԷԹՄԻԼԻ

5.

Բուհանի միւսպէր վէ բուհանի էտէպիյաթ:
Իչթէ էրմէնի քիլիսասընըն էն զարուրի իփ
իւթիյաճլարը, Ասըն բուհը տէյլ, Բը-
րիթիւնըղըն բուհու՝ պու ինթիյաճլարը գա-
յէթ զարուրի զըլըյօր, Քիլիսանըն բուհանի
տինճիլինի պաշղա վասըթա իլէ թէէմին
էթմէք միւսթին տէյլ տիր, Ֆադաթ նի-
չիւն պու հայաթի իփ պուվէթլէրիլիլ նոգ-
սան տըր, պու տարտիտէ քիլիսապու կիւննի-
չէն ֆիլիլն բուհանի միւսպէր վէ բուհանի է-
տէպիյաթտան մահրում տըր: Խարիճի հէր
հանլը պիր սէպէպ պու հալը թէֆսիր էտէպի-

լի՝ մի: Խայր, պու հային սէպէպինի խարիճ-
տէ արամադա հաղըմըդ հօդ տըր: Օ՝ տախիլ-
տէ տիր: Բուհանի միւսպէր բուհանի վաիլին
վէ բուհանի էտէպիյաթ՝ բուհանի մուհարրիւն
մէվճուտիլէթինի ֆարզ էտէր: Իչթէ, փէք
նատիր պուլունան իսթիմալարտան սարֆը
նադար, պիլիմ նոգսանըմըդ պունլար տըր:
Էրմէնի քիլիսասընըն պիր միւստէթտէն պէ-
րու բուհանի վաիլ վէ բուհանի մուհարրիւր
մէյտանա կէթիլմէքտէն տուր օլմուչ օլաուղու
չայանը էտէք պիր հաղիգաթ տըր: Էյլէ միւս-
թէրէմ բուհպանլարըմըդ վար քի, մալիւմաթլը
իլմ ի իլահիյաթ էրպապը, սահիպ ի նուֆուզ
թարիխլինաա, մէհուր ալիմէր հախօա սահիպ ի
տէհա էտիպլէր, հիւսսա չարլէր հախօա մա-
հիր բոման մուհարրիլլէրի, նիհայէթ էվրօ-
փաճա քէսպ ի չէօհրէթ էթմիչ միւթլիսասիս-
էր հախօա տարիլէ ի իսթիսասլարընտա միլ-
լէթին մուճիպ ի չէրէֆի օլան սիյասէթ չինաս-
լար վէ զիմամտարան տըրլար: Ֆադաթ, էֆ-
սուս, էն մուհիմ սըֆէթտէն բուհանի վաիլ
սըֆէթլինտէն մահրում տըրլար: Պիր բուհ-
պան, պիլիսասա քէնտինին վաիլ սըֆէթլիլէ
տիր քի հէտէք իթթիսապ էթմիլի վաղիֆէյի
մէվզի ի ֆիլիլ չըգարապիլէճէք տիր: Վազ
էթմէյէն պիր բուհպան, չալընմայան պիր չա-
նա պէնղէր քի մէվճուտիլէթինի թէպիլլէ է-
տէմիլ, նէ գատար տա նիքպին օլմադ իս-
թէրտէք, մուճիպ ի էտէք վազըա թէքիլպ օ-
լոււմադ պիր սուրէթտէ մէվճուտ վէ պաղի
տիր: Էրմէնի քիլիսասը պու կիւն, Շնորհալի-
լէրին, Լամիթոնաղիլլէրին, Մուսիլլէրին, Թօ-
րիլլէրին բուհայա թութուչմուչ վաիլլէրտէն
սանքի մահրում տըր: Էնալի Քէլամ Ուլլահըն
սուսուղուղուլա հանըյօր, հալպուքի օրթա-
տա սու մէնպաընը կէսթէրէճէք օլան բուհ-
պանլար հօդ տըր: Աղ հարէ պուրասա տըր:
Իսլահաթ մէսէլէլինին պիւթիւն աղըրըղը
բուհպանլար իւղէրինէ մէքքէլլէնմէքտէ տիր:
Հէր հանլի թարաֆա տա տէօնսէք, պու նէ-
թիճէտէն իճթինապ էտէմէյիլ: Ֆադաթ մադ-
սէտիլիլ չիմտիքի բուհպանըղը մուսալէզէ
էթմէք տէյլ տիր: Անա խիթապէն թէվճիհ ի
մուսալէզաթ էթմէք զանն էտէրսին վաղթըմը-
ղըն մօտասը օլմուչ, լափին պիլ պունու պիւս-
պիւթիւն հաղըմըդ վէ հիւսնի նիլէթտէն մահրում
պուլույօրուղ: Օնա նէ՝ վէրմիլիլ քի իսթէմէ-
յէ տէ հաղըմըդ օլուն: Պիթարաֆանէ իթի-
րաֆ էթմէյէ մէճպուրուղ քի էրմէնի բուհ-

պանդղը մալիք օլտուղու նուրա կէօրէ, է-
հալլէ Լէնմիլէթսիդ պիր խըտմէթ իյֆա էթ-
մէյօր: Պիլլիմ մալսէտիմիդ, գապահաթ
եախօտ մէտուլլէթի պիր հախօտ օլ պիր թա-
րաֆա թահմիլ էթմէյէրէք սննադ հարէյի
կէօսթէրմէք սիր:

Պու կիւն էրմէնի քիլիսասը լուղէթին՝ Ին-
ճիլի սօլղուն մանասըլա Բառնանի բուհպան վէ
վաիլլէրէ միւնթաճ արր: Վէ իսլահաթըն իլք
մալսէտի, իլքիլա էաէրսէ իսարիճտէն դան
իսխալ էաէրէք պու ինթիյաճը թէսիլլէ էթ-
մէք օլմալը արր: Եէնի մէքիլլէրէր աչարադ,
դպրեղանլար թէնթիս էտէրէք տէմէտիք, զի-
րա գսնի օլմուշուդ քի մաթլուդ օլտուղու
վէճէլէ բուհպանլար հաղըրլամադ ինսան եա-
խօտ մէքթէպ իշի տէյիլ, Ալահըն իշի տիր:
Ալմանիա տարիլֆիւնուշարը, Ամէրիգա ոտ-
րիլթթահօրլլէրի օ կիպի բուհպանլար հէթիշ-
տիրէմէղլէր: Ինսանը բուհպան, վաիլ էտէն
տիրիլօմ հախօտ իւնվան տէյիլ տիր: Վաիլ-
լիք, տօղթօրլուդ հախօտ ալօղաթիլլէ կիպի
միւնթէխասսիս մուալլիմլէրին նէղարէթի ալ-
թընտա նիլզամի պիր տէվրէ թաղիլ էտիպ տէ
պիր սօփիլօմ եախօտ իւնվան ալարադ էլտէ
էտիլէճէք պիր չէյ տէյիլ տիր: Վալաա, էֆուս
պու կիւն չօղլար պու մուղատտէն մէպլէքէ՝
ալօղաթիլլէր հախօտ տօղթօրլուդ կիրէր կի-
պի կիրթօրլար: Նէ՝ իլմ ի իլահիյաթ մէքթէպ-
լէրին, նէ՝ տէ ծնարըն վէրաթի տիրիլօմ
եախօտ իւնվանլարը թահգիր էթմէք մէյլին-
տէյիլ: Օնլարըն քէնաթիլէրէ մախսուս հէրի
վար սըր, հիւքսէք պիր թալիմ բուհպանլար
իշիւն փէք մուհիմ տիր: Թէէքիտ էթմէք
իսթէտիլիմիդ հօղթա չու տըր քի, աաէ Ռ
բուհպան եախօտ վաիլ էթմէք իշիւն, աննադ
թալիմ քեաֆի տէյիլ տիր: Պիր քիմսէ, Ալ-
լահըն մէքթէպինէ չայրտիլք էթմէմիշ իսէ,
պէօյիւք Մուալլիմտէն սօղրուտանթալիմ օլուն-
մամըլ իսէ հագիդի պիր վաիլ օլտուղ: Աննադ իլմ
ի իլահիյաթ էրպապը օլմադ քեաֆի տէյիլ, պիլ-
խապսա Ալլահա եաղըն, Ալլահը կէօրէն, Ալ-
լահը սէվէն, Ալլահտան կէօնտէրիլմիշ օլմադ
լաղըմ տըր: Աննադ պու նէվ աաէմլէր տէ-
րուշէրինտէ միւպէշշիլ վաղիֆէսինի հիսս է-
տէպիլիլլէր վէ Պօղոս կիպի «էկէր Ինճիլի վաղ
էթմէդսէմ վայ պանա» տէյէպիլիլլէր: Իլմ ի
իլահիյաթ մէքթէպլէրիմիլ օլմալը արր: Էվ-
վէթ, ֆազաթ եաղընդ պու նէվ վաիլլէր հա-
ղըրլամադ, տանա սօղրուտու, պու կոչաղը

հիսս էտէնլէրի վաիլլէրէ հաղըրլամադ իշիւն
օլմալը արր: Ֆազաթ մաաէմքի պու նէվ
վաիլլէր, սօղրուտան Ալլահըն բուհպան է-
սէրի տիր, չու հալտէ քիլիսա իսլահաթը մէ-
սէլէսինին, անլէրի հաղըրլամադ միսէլէսիլլէ
նէ՝ ալապսը վար տըր: Պու սիւալա ճէվապ
վէրմէլէ չալըշալըմ:

Էրմէնի քիլիսասը հալը հաղըրընտա, բուհ-
պանլուդ մէպլէքինի ինթիլապ էթմէք իսթէյէն
բուհանի կէնճլէր էօնիւնէ պիր թաղըմ մանիլ-
լէր գօյօր: Իսլահաթ օ մանիլլէրի գալարըմա-
լը վէ պու կիպիլլէրի բուհպանլուդ սիլքինէ
տախիլ օլմալա ճէլպ վէ թէշվիլ էթմէլի տիր:
Կէրէք էրմէնի քիլիսասընըն աղուշնտա մէյ-
տանա կէլէն բուհանի ուխուվվէթլէր, վէ կէ-
րէք Ինճիլի քիլիսալար, էհալինին բուհանի
զլաղուզլարը օլմադ վաղիֆէսինէ հէր իսթի-
տաաը հաիլ մուհիմ սալըտա կէնճլէր վէ-
րէպիլիլլէր: Ֆազաթ էրմէնի քիլիսասընըն
միւնպէրի անլէրին էօնիւնտէ աչըք տէյիլ տիր:
Օնլար, վիճտանլարընա խային օլմայարադ վէ
դանաաթլարընը ալաղլարը ալթընա ալմայա-
րադ էրմէնի քիլիսասընըն միւնպէրինին հիւք-
սէքիլլէրինէ հէթիլէմէղլէր: «Էրմէնի քիլիսա-
սընըն հէր մէմուրու օրայա օ հօլլա հէթիլմիշ
տիր» տէմէք իսթէմէյօրուդ: Հաշալար օլտուն
քի էօյլէ հագսըդ պիր հիւքմ վէրէլիմ: Պիլաքս
անլէրին ալէլուսում վիճտանլարը վէ նուրլա-
րընա կէօրէ հիւրիւշէն ճիտտի աաէմլէր օլ-
տուղլարընա ինանըրըդ: Տէմէք իսթէտիլիմիլ
չու տըր քի, իյնա հրսիյիլիլլէր բուհանի կէնճ-
լէր, չիմաթի անվալ վէ չէրաթի ալթընտա
բուհանի հայաթլարընը իսթէ վէրմէտիլքճէ
վէ պինտէն ալէյի պիր իշճի հալինտէ ֆաիտէ-
սիլլէրէ մահքիւմ օլմատըղճա էրմէնի քիլիսա-
սը բուհպանլուդընա վիճտանէն սալիք օլմադա
միւգթէտիր օլմայօրլար: «Իման իլէ օլմայան
կիւնահ տըր:» Բաննիլանըն ֆաղիլլէրու
սէր մուհարրիլի պու հօղթալը ախիլէն էյի
իյլահ էթմիշ օլտուղուտանա, անըն թէֆէրու-
աթընա կիրմէքլիլի զախտ աաա էտէրիլ:

Թէքար էրմէնի քիլիսասը հալը հաղը-
րընտա, քիլիսա մէմուրիլլէթինէ նպմէլտ օ-
լմալարտա, վաիլլիք սըֆէթինի էսասի պիր
չարթ հալինտէ արամայօր: Պուսուն նէթիլէսի
օլարադ տա զէյր ի միգթէտիր, վէ զէյր ի
մուվաֆըդ մէմուրլարըն չօղալմասընա սէպէպ
օլտօյօր: Պէօյլէճէ պիր թարաֆտան իշէ հա-
րար օլմալարըն էօնիւնէ զէյր ի միւթթալի պիր

սուրէթատէ եօլու գաւիտարադ, տիկէր թա-
րաֆտան իշէ հարամայանլար էօնիւնէ դափու-
յու աչլը պըրադարադ, քիլիսա մէմուրլարը-
նըն վէ մինպէրինին սուգուլթունա գէմին հա-
ղըրլամըլ օլույօր :

Քիլիսա խըամէթինէ լիւսգաթլը մէմուր-
լար ճէլլինէ մէտար օլապիլէճէք պիր գաչ խ-
լանաթլը պուրտա խուսուսիլէշտիրմէք խաթէ-
րիլ : Պու նօգթալարը պիր իսլահաթ փրօժե-
սիտէ պիղիմ թարաֆըմըղտան աթըմըլ օլմագ
իշին աշիլ, հապիգի պիր իսլահաթ իշին գէ-
մին հաղըրլամադ արդուսուլլա իրաէ էտէճէ-
թիլ :

1. Քիլիսա մէմուրլարընըն սիւսիլէ ի մէ-
րաթիլինին (նուիրապեսութիւն) պի հուսուս
սէլահիլէթինի թահաթ էթմէք լաղըմ տըր :
Պիր Եպիսկոպոս հախօտ պիր Եպիսկոպոսապես
վաիլ՝ պիր Բահանայ հախօտ վարդապետի քէնֆ-
ի մայէշա՛սիւքիւթէ մահքիւմ էտէմէմէլի տիր :
Վաիլ՝ վաղ էթմէք սէլահիլէթ հախօտ վաղի-
ֆէսինի ինսանտան տէյիլ, աօղըրուտան Ալլահտան
ալըր : Ալլահտան կէօնտէրիլմիլ պիր վաիլի՝
ինսանի պիր հաքիմիլէթէ թապի գըլմագ՝ հաթ-
թա Ալլահը գայա ու րապիթ ալթընա ալմագ տէ-
մէք տիր վէ մուհագպադ քիլիսանըն սուգու-
թունու հաղըրլար : Բօմա քիլիսասընըն իսթիպ-
տատը՝ քէնտինին բուհանի զաաֆընա էն պէօ-
յիւք ամիլ օլմուլ տըր : Աղտէյիլ էօյլէ բուհա-
նի կէնճէր քի, նուիրապեսութիւն սիւսիլէսինին
հիւքսէք մէրթէպէլէրինտէն կէլէն պիր թէք-
տիր զօրգուսուսու, քէնտինի իլէլէպէտ սիւ-
քիւթէ մահքիւմ էտէրէք հայաթլարընըն էն
հիւքսէք մագսէտի պօշա չըգարաճագ օլան պիր
գօրգոյլը, Թամօլլէս գըլըճը կիպի պաշլարը
իւզէրինտէ էլէր հիւս էթմիլ օլմասալար խի,
բուհլարընըն պիրթիւն գուլվէթ վէ չէվգիլէ
քիլիսա մէյտանընա աթըլմաճագ խիլէր ճիւլպ-
հէսիլ քիլիսատա անարշի հիւքմֆէրմա օլ-
մալը տըր աէմէք իսթէմէյօրուղ : Անճագ չու-
նու թէլլին էթմէք իսթէրիլ քի, քիլիսա
հաքիմիլէթի մագուլ պիր տաիրէտէ իշլէսին
վէ Քիլիսանըն գափուլարընը Ալլահըն իշահմը
էօնիւնտէ գա իսթմասըն :

2. Պիր աղ տահա կէնիլ վէ էլասթիգի պիր
թալիմաթ իլթիգամ էթմէլի տիր : Բուհանի
կէնճէրի բուհանի խըամէթտէն ուղադ
սաղլայան սէպէպլէրտէն պիրի տէ, էրմէնի
քիլիսասընըն թալիմաթ խուսուսընտա պիլիւ-
զում պիր սըղըլը տըր : Իւմ ի իւհիյաթա

վէ թալիմաթա միւթէալիլ մէսէլէրտէ
«Իւվէլի սիւզմէք» միւնասէպէթսիլլին՝ նամ-
դէտի էօյլէ աէմիր պիր չէմպէր իշինտէ սը-
գըշտըրլար քի, բուհանի պիր կէնճին վիճա-
նընտան անըն կէրկիսինէ մուվաֆագաթ էթ-
մէք չայանը թաղպիհ էլասթիլլէթինի պի
հապիւն մէմուլ էտէմէյիլ : Քրիստոսըն կէնիլ
ֆիքրիլլինի Քրիսթիան քիլիսէլէրինին սըֆէթ ի
մախսուսէլէրինտէն պիրի օլմալը տըր : Պիր
քիլիսայա մէնսուպ պիլճիւմէ էֆրատտան
իլթիգատաթըն պիլթիւն թէֆէրրուաթընա
այնի թէսալվուրա մալիք օլմաղըլը վէ
մութլագ սուրէթտէ այնի գանաաթտա պու-
լունմագըլը թալէպ էթմէք նէ՛ սօղըրու վէ
նէ՛ աէ ամէլի տիր : Պու կիպի պիր թա-
լէպ՝ ինսանըն ֆիքրի թապիլաթընա գարը
պիր թէճալուլ տըր վէ բիյաքեարլար հախօտ
լազալար օրտուսուսու թէլիիա վէ հախօտ
պիր չօլ հաղիգի Քրիսթիանլարըն իլթիրա-
քընտան քիլիսայը մահրում էթմէքտէն պաշ-
գա պիր նէթիճէ վէրմէլ : Քիլիսա՝ բուհանի
էվլատլարընըն թէալիւն վէ իլթիրաքընտան
իսթիֆատէ էթմէք իսթէյօրա իլթիգատաթըն
ֆէրի մէսէլէրինտէ—մէսէլա գոյաթիլաթիւն
հանի հաղաթիւնտա իսթիմալ օլունան
հէմէք վէ չէրապըն ֆիլհաղիգա Քրիստո-
սըն թէնինէ վէ գանընա թէպէտտիւլ էթմիլ
օլմասը թալիմաթը, աղիլլէրին չէֆաաթը,
էօլիւլէր իշին սուսա վէ սաիրէ—քէնտինին
տապիլլինի չօդ չօդ Նիկիա իման թագրիլի-
նին հուսուսալարընտան էօթէ կէօթիւր-
մէյէրէք վիճաանըն թէմամէն սէրպէսթի-
սինէ իրայէթ էթմէլի տիր : Պու կէնիլ ֆի-
քիլիլիլէ պիլիսասսա միլլի օլուպ պաղի գալ-
մագա չալըչան պիր քիլիսա իշին գարուրի
տիր :

3. Բուհպանըն չէրէֆիէրվէրիլ մէյտանը-
նը էսասի պիր թէպտիլաթա տիւչար էթմէլի
տիր : Բուհպանըն չէրէֆիէրվէրիլլինին պաշը-
ճա մէյտանը՝ քիլիսա մինպէրի, վաիլլիք օլ-
մալը տըր : Վաղըս չիմտի թամմ պունուն աք-
սիսի տիր : Էրմէնի բուհպանը բուհպանը
մէյտանընա աթըլըր իքէն վաիլլին քէնտի
իշին էն պէօյիւք պիր վաղիֆէ, այնի վաղըթ-
տա էն պէօյիւք պիր մէզուսիլէթ օլաուղունու
խաթըրնտան պիլէ կէչիւմէյօր : Վէ քէնտինին
իտէալընա սատըգ գալարագ վաիլլիք իշին
լաղըմ օլան հաղըրըլը տաթի զաթէն կէօր-
մէմիլ տիր : Միւթէէհիլ բուհպան՝ քէնտինէ,
քիլիսա ային վէ մէրասիմի մաքիւնասըն չէ-

վիրմէքտէն հիւքսէք պիր վաղիֆէ աթֆ էթմէդ, վաղիլիք զաթէն քէնտինն մէսլէքի աէյիլ տիր, նէ՛ քէնտինի ձեռնադրել էտէն վէ նէ՛ տէ կհայի քէնտինաէն ճնու մէմուլ էթմէզէր: Միւթէկէնիլ ումայան (կրաւսիլոն) բուհպան խոէ շէրէֆիէրվէրլիլնի իղնա իչիւն էօնիւնտէ աշլւմըշ պապա մէյաւանլար կէօրիւլ-յօր: Իշղալ էտէճէք կրքաղիկուրդ թաւսիլարը, Փաքրիկիք քիւրսիւլէրի, վէ աղ հարիւլէր իչիւն տախի առաջնադրդ մէվիլէրի վար տր: Էտէպի, իլմի, Ֆիւնուռնը զարիֆէյէ միւթէպըլիդ մէյաւանլարաա զազանաճաղ չէլէնքիւր վար: Քէնտինի էրմէնի քիլիսաաը մինպէրինն ա-տէմի աաա ուռնուրաա տա նաաիրէն մինպէր-տէ կէօրիւնիւր վէ քէնտինն կէօրիւնիւլէլ է-հալինն ումումի մէրազընը ճէլպ էթմէաթ-տէն մաաա չօզ տէֆա տա դօղուճը պիր մա-հիյէթաէ պուլունուր: Պու կիւն հաշայան պիւ-թիւն էրմէնի բուհպանլըղը արաւընտա, միւ-թէկէնիլ հաիօա զէյր ի միւթէկէնիլ պիր բուհ-պան պիլէ կէօթէրիլէմէյ քի վաղիլիլ հաիօա միւպէշիլիլի քէնտինն էօմր մադէտի ինթի-խապ էթմիլ զարապ էհալինն ինթիյաճընը հիլ տէյիլ դըմէն թէալիլէ էթմէք իչիւն շէհրաէն շէհրէ, քէօյտէն քէօյէ աօլաշարն տա էրմէնի քիլիսաաընըն մինպէրինտէն ինճիլին ինլաա էտիճի հաղիլաթլարընը վազ էյլէտին: Պիր բուհպանըն խաարի, էտէպի, իլմի, Ֆիւնուռնը զարիֆիյէ տաիր ումուր իլէ մէրազլանաաը զապիլ ի աֆվ տէյիլ տիր տէմէք իոթմէյօ-րուդ: Անճազ տէմէք իոթմէալիլիլ չու արր քի ինճիլին վաղըլլա էն պէօյիլէք միդէաաաա մէ-րազլանամաաը վէ սնը հայաթընըն պաշլըճա իչի վէ մադէտի աաա էթմէմէտի, հէր հալաա աֆվ զալանամաղ: Վէ էկէր օ տույղույա մա-լիք աէյիլ սէ նի՛չիւն բուհպանլըղ մէսլէքինի տէրազուշ էտիյօր: Հայաթընըն իչիւն, բուհ-պան էլպիսէտինի կիլինմէյէրէք, աիւնեալի սաիր մէսլէքլէրտէ արամազ մութուդ սու-րէթաէ քէնտինն հազպը արր: Փազաթ պիր տէֆա օ էլպիսէյի կիլաթաէն սոնրա, էօմրիւ-նիւն իչի հայինտէ ինճիլ վաիլիլիլ ինթիլաապ էթմիլ զաաազաաա: Կալանէն իլան էթմիլ ու-տուղու ճիհէթլէ անա սաաըղ զալմաաը մէ-մուլ զալունուր:

Իմաթ, քիլիսա իսլահաթը՝ բուհպանըն շէրէֆիէրվէրլիլնի մինպէրին էթրաֆընա մէրքէզլէնտիրէրէք պու սու ի իսթիմալաթա իսթաթ վէրմէլի տիր: Պուռնուռն իչիւն իքի շէյ

լազըմ արր: Էվվէլա, բուհպանլըղ սիլքինէ անճազ, ինճիլ վաղընը քէնտինի իչիւն էն ալի պիր վաղիֆէ վէ էն շէրէֆիլ պիր մէզու-նիլէթ աաա էտէն վէ անըն իչիւն լազըմ զալան հազըրըղ վէ հարարըղա մալիք զանլարընը զապուլ էթմէլի տիր: Սանիէն, միլլի, խաարի, մէքթէպի իչիլին հիւքիւնիւ միւթքին ու-տուղու աէրէճէտէ բուհպանըն օմուղարըն-տան զալարարապ աշխարհալանլարըն էօտէ-սինէ հէրլէշարմէք վէ բուհպանլարա անճազ պիր զօնթրօլ հազպը վէրմէք: Միւթիլն օյնա-ղա sñrññsñ տէաթ, զիրա պու խուսուսաա մութլազ պիր թալէպտէ պուլունամաղ չիմաթ-լիք սալէլի օլմալաճաղ արր: Բուհպանը՝ միլլի, խաարի ումուրըն մէմուրու հաիմազ ույղուն-տուղուղու՝ անճազ ույղունտուղ հալ ու քէյ-ֆիլէթլէրին պիր նէթիճէտի աաա ուռնամալը վէ իլք ֆուրսաթլա անտէն հաղալը գուրթար-մալը արր: Պէլքի իթիրաղ ուռնուր քի էրմէ-նի քիլիսաաընըն անանաթը պու սալէթէ մու-լալիֆ տէյիլ տիր: Ճէվապէն տէրիլ քի, պու սալէթ էրմէնի քիլիսաաընըն հաղիլի վէ էն հիւքսէք մէնաֆիլնէ մաղալի տիր վէ հաղիլի իսլահաթ բուհու՝ անանէֆիլէթաթլիք պաղլա-րընտան ազաա ուռնպ անճազ ֆաիտէլիլ արա-մալը արր: Բուհպան էլպիսէ ի մախսուսէտի ալթընաա, միլլէթէ նէ գաաար ֆաիտէլի օ-լուրաա զալուն ֆարդ էթմէյ, տիւնէվի իլլէր իլէ իլթիլալ էտէն sññññññ բուհպանլըղ հէր հալաա թէլվիլ էթմէմէլի տիր:

Վէ ճիւտէն բուհանի բուհպանլար՝ միւլ-հէմ վաիլ սըֆէթլիլէ պինյէրճէլէրի մինպէ-րին էթրաֆընա թօլլալըպ անլէրին բուհանի վէ աիլաղի թէալիսինէ հիսս ուռնուր պիր տէրէճէտէ հարաըմ էտէրլէրսէ, իլթէ օ զէման էհալիտէ զանաաթ հաաըլ զաճազ քի միլլէ-թին մուղաաաթաթընը էլինտէ թութան Ա-ռաջնուրդ, Պաքրիլարի հաիօա կաքաղիլաա աէյիլ, հաղիլի վաիլ տիր վէ հայաթաա, ֆաիտէտի վէ ուլվիլէթի ճիհէթլինտէն վաիլիլէ միւսալի սաիր պիր մէսլէք հօղ արր: Օ զէման բուհ-պանլըղըն զաաթ ու չէրէֆի հաղիլաթլէն հիւք-սէլէճէք վէ էն միւղթէտիր սալմէր պէլէտիլէ իլլիսի տէյիլ, վաիլ զալաա ճէլպ ուռնաճազ արրար:

Մինպէր հօլունուռն իւղէրինտէ իքինճի տէ-րէճէտէն պիր թաղըմ մանիալար տախի վար արր: Մէսէլա՝ ճէմաաթը ծռլլարա թազսիմ էթմէք ուսուլու, սուլ բուհպանլարըն թէք-

րար իզտրվածքնա դարչը պոնուլան դայրի ման-
թըզի մանիա, պէքիար (իրաւակրոն) գալմագ
իչին ուն դայրի թապիի ահա, միւթէհհիլ
վէ դէյրի միւթէհհիլ բուհպանլար արասընտա-
քի ֆարգ վէ սաիրէ: Պու մէսէլէէր ալունէն
գաթէն էփէյի տէյիւլմիւշ ուտուղլարընտան
անլէրին իսլանը խուսուսընտա էէրէք բուհ-
պանըն վէ էէրէք էհալինին ֆիքրի էփէյիճէ
հաղըրլանմը դանն էտէրիզ: Պինաէն ալէյ
իչ անհաղ ամէլի տարմը աթմագ տըր: Բիլ-
սա իսլանաթը իչին պիր փրօղրամ հաղըրլա-
մագ մագսէտիմիդտէն խարիճ ուտուղընտան
մէղքիւր մէսէլէէրին թահլիլինէ թէչէպլիւս
էթմէք իսթէմէյիզ: Անհագ անլէր հաղըրնտա
տախի պիղիմ իթիդատ էթտիլիմիզ էսասի
մէպաէյի թէքիտ էթմէք իսթէրիզ: Եանի
միւնպէրին եօրա իզհէրինէ, Ալլահըն փէյդաւ-
լարընը քիպլիզ էսէնին էօնիւնէ մանիա օրսուզ
նէ վար խէ պիլսա քիւհէսիւս գայըրընալը սր:

Մինպէր իւզէրինտէ բուհանի վէ միւլէմ
վաիլիմիզ օլմաուրգէս հաղիլի իսլանաթ պիր
խայալ տըր: Էրմէնի քիլիսասընըն վէ էսիլ
էէնի պիլ ճիւմէ Բրիսթիւն քիլիսալարըն
հաղիլի իսլանը իչին պոնա էն էսասի վէ
միւֆիա պիր մէպաէ տէյէ իթիդատ էտէրիզ:

Պինաէն ալէյ հէր տար ֆիքրի թէֆրիզա-
լարը պիր թարաֆա աթարագ բուհպանլըզ
թէսմիյէ օլունան օ ճէսէսին տամարլարըն իչինէ
էէնի պիր գան իտիսալ էթմէք՝ հիքմէթ իշմա-
պաթընասան տըր: Ալլահ տաէմինի, Ալլահան
իլհամ օլունմուշ պիր հալտէ նէրաէ պու-
լուրսագ կէթիւրիպ մինպէրին իւզէրինէ էէրիշ-
տիրէլիմ վէ անըն էօնիւնաէքի մանիալարը
գալտըրլարմ: Պրագալմ քի Ալլահըն բուհու-
քէնտինին տիրի փէյդամլարընը անըն վասը-
թասըլա սէրպէսթճէ սէօլէսին վէ չօզ կէչ-
մէղաէն, Էրմէնի քիլիսասը վէ Էրմէնի էհալի-
սինին բուհանի նօղթա ի նաղարտան ինեա
օլունուպ պու գարանլըզ մէմէքէթտէ պիր
նուր օլաճաղընը կէօրէճէյիզ:

Ալլահըն փէյդամլարընը թէլլին էտէնին,
հաղիլի ինճիլ վաիլինին էօնիւնաէ էօլու աչա-
լըմ:

ԵԿԵՂԵՑԱՍԻՐ

ՍՕՆ

ՀԱՋՐԵԹ Ի ՄԵՎԼԱՆԱ ՎԷ ՄԵՎԼԷՎԵԼԻՐ(*)

ԿԱՐ. Գ. ԳՕՃԱԵԱՆ ԷՅ, ՍԷՐՁԻՑՈՒՆ

2.

Մեվլէվլիլէրին մէպէքի հուրը էֆքեար ֆի-
լօսօֆիյէթ վէ տիյանէթլէ իչլէմէք վէ հաղ-
րէթ ի Մէվլանանըն մէհհուր մէհհէվիսինին
անքեամընա կէօրէ «Ասիա ի Սուղղարտա» իրա-
մէթ էթմէք իտի: Փիլհագիզէ Գօնիատա մէր-
քէղի թէքէտէ պաիմ Ձէլէպի էֆէնտիլէր
(Մօլլա հիւնքեար զատէլէր) սուլս վէ սէլա-
մէթճույանէ մէսլէքլէրի վէ միւսաատէքիար
բուհլարըն իլէ Օսմանլը մուաղլա Սուլթան-
լարընա միւսթէչար վէ Միւսլիմ վէ Ղայր ի
միւսլիմ էհալի պէնիինտէ պիր բապրիմ ի ու-
խուվէթքիար օլմալլար տըր:

* * Գօնիատա էն պէյիք ճամի Մեվլէ-
վլիլէրինի օլուպ՝ հաղըրթ ի Մէվլանանըն
մարգատը չէրիֆինի (ղաւթարան) հալի տիր:
Ճամի տախիլաէն վէ խարիճտէն դայէթ միւ-
զէյէն օլուպ՝ մօղայիգտէն մունաղգալ թէճ-
հիզաթ հայրէթպաիւ տըրլար: Տէրուսինտէ
զիլլըյմէթ խալլար վէ փէք չօզ ալթուն վէ
թուճաան գանտիլլէր վար տըր: Գուպլէնին
ալթընտա տէֆն օլունմագ չէրէֆինէ մագհար
օլան տէրվիլէրին մէղարլարը գըյմէթլի էօր-
թիւլլիլէ մէսթուր տըրլար: խուսուսա հաղ-
րէթ ի Մէվլանանըն մարգատը չէրիֆի իւս-
թիւնաէքի էօրթիւ հայրէթ էֆլա վէ կէօզ
գամաշարըրընա ֆէվգէլատէ տիր:

Փիլօսօֆ միւլէստիսին, ուսթատը ազաւըն
փէրվէրիլիտալը օլան տէրվիլէր կիւրուհը իքի
հաֆթատա պիր քէմալը վագարէ, ֆէվգէ-
լատէ ինթիլամ վէ խարիգիլատէ ինթիլատէ
մուգապէլէ (**) բէսմի հիքմէթ պէյանընը
իճրա էտէրլէր: Գօնիատա պուլունաղըմ վագթ
պու բէսմի կէօրմէք խուսուսի մահպուլիլէթիմ
օլմուշ տըր:

Ճիւմա՝ կիւնիւ մուալլէն սաաթատ միւ-
տէվվէր տիվանիտանէնին պէյիք գափուսըն-
տան չէյիսի ազամ Ձէլէպի էֆէնտի ուզուն
ճիւպպէլի, էթրաֆը սիյահ թիւպէնտուէ մու-
խայթ խաղի քիւլաշլէ անէսթէ անէսթէ
տուխուլ էտէր:

Գրպլէյէ տօղրու պիր թէմքիլի թէվա-
ղուտան քօնրա, էինէ օ թարաֆա միւթէվէճ-
ճիս օլարագ խուսուսի պիր մինտէր իւզէրինտէ

(**) Մեվլէվի տէրվիլէրին տէօնմէ պիսինէ մու-
գապիլէ բէսմի տէնիր:

տիղ չէօքիւնք օթուրուր: Քիւնիւք մինպէր օռտտա օլուպ՝ Ալլա՛նն, էնպիյանն լէ լէի ուլլա՛ն թէսմիյէ օլունան փէյղամպէրլէրտէն պաղըմընն խոլէրի ալթուն հուրուֆլէ հազըմըն հախտա հէքք օլունմուշ տրր: Վէ օրթաւնտա միթէպէր պիր մազամտա հազրէթ ի ծէլալէտտին ի Բուսինին ալթուն հազըլարլէ «Ես» հազրէթ ի Մէվլանա» տէյու խոփ մէվ-նուտ արր:

Շէյխ ի աղամ Չէլէպի Էֆէնտի օթուր մաղտա իքէն տիկէր 20-30 գատար բուհպան տէրվիչէր այնի քիսլէթ ֆազաթ էնյի ֆէրա-ճէ իլէ վէ մատունա հազըլան թէմքին վէ ինթիրաւիէ աղըր աղըր առըմլարլէ սիվանխա-նէին (ճափին օրթաւն) էթրաֆընտա խուսուտի մինտէրլէր իւզէրինտէ տուրուրլար: Շէյխ ի աղամ ուզո՛ւն ժւզո՛ւն թէվազուլար էսիպ՝ պիլ մուգապէլէ ուխուվլէթ վէ միւսաւաթ թէվազուլնա՛ մալիք օլաուլտան սոն-րա տիղ չէօքէրէք օթուրուրլար:

Նօգարտան ի քինճի գաթտան (թիւրպէյէ հազըն) էվլէլա ծիւմաւայա միստուս տուալար օլուր վէ տէրվիչէր ճիւմլէթէն սիւքիւթ, կէօղլէր գափալը օլարագ պաչլար էյիւմիշ հարաքէթսիղ տուա վէ միւնաճաթ արզ է-տէրլէր: Պու սուրէթլէ տուա 20 տագիգէ գատար տէվամ էտէր: Պատէհու իքինճի գաթ-տան տիկէր պիր տէրվիչ պիր գրաաթ վէ թէ-րէննիմ էտէր: Պիլախէրէ գարչըտան խանէն-տէ վէ սալէնտէ կիւրուհը թարաֆընտան պիր աաւուլ վէ նէյ սէտաարլէ տէօնմէ իշարէթի վէրլիտիյի կիպի Մէննէվիտէն պիր զըթա օ-գունուր: Շէյխ ի աղամ աղըր աղըր հարաքէթլէ պաչլար, պիրպիրինէ պիթթէվազու տիկէրլէր տախի խթիտալ էտէրլէր: Չէլէպի Էֆէնտի էօնտէ օլարագ արղա արղայա աղըր աղըր առըմլարլէ, տուաքհար վէ տիւնիւնէլի վա-ղիյէթլէ տաիրէնին էթրաֆընը սոլանրլար: 8-10 տէֆա տէօնսիւքտէն սոնրա տէֆա այնի վազարլը վազիյէթլէ հէր պիրի քէնտի մէվ-զընտէ տուրուր: Պու տուրուշ հէման պիր տագիգէ սիւրէր: փիլիք վէ իւզէրին-տէքի սիյան ֆէրաճէլի աթըպ՝ պիր թէվազու տախա էտէր վէ տաիրէնին օրթաւնտա փար-լագ թապան իւթիւնտէ գօլարընը հազը: օլարագ ֆըրրլտագ միւրաթընտա տէվր էլի-մէյէ պաչլար: Տիկէրլէր տախի խթիտալէն ֆէրաճէլէրինի աթըպ՝ պիթթէվազու վէ եէք-տիկէրլինտէն պիր մէթրօ ուզազլըգտա փէք

սիւրաթլէ տէվր էլիմէյէ պաչլարլար: Շու տէվ-վար զէրրէլէր հէմ գափալը կէօղլէր լէ «Ես» հուհըն հանի նալվէնին հուլուր վէ հարէ-թինտէն մէսթ օլմուշ օլարագ պիւթիւն խըզզ վէ չէվգ ու սէվլլէ տէօնսիւքլէրի հալաէ օլ պիր մէթրօլըգ մէսաֆէ աալա թէլպէտտիւլ էթ-մէզ: Խանէնտէ վէ սալէնտէ կիւրուհը հազին հազին չալընան ֆէրաճէվի նէյին տիլէֆզա մա-գամը իլէ այնի ճիւտէն ֆէրտէվսի հափար իքէն, չու տէվվար ինսան զէրրէլէրի գօլար հալըմըն, չար ճիւնէթ ալմըշ օլարագ սէմա վէ զէմին արասընտա տէօնէրլէր:

Փըրրլտագ միսիլիւ տէվր էտէն պու տէր-վիչէր ալալը օրթաւնտա մէյտանճը պաչըսը տուրուր: Մէյտանճը պաչը տէօնմէզ, անճաղ թամմ մէրքէզտէ տուրարագ էլի կէօքսիւնտէ աղըր աղըր տօլաչր: Հարաքէթ էտէն պէտէն տախիմ մէյտանճը պաչըսընա տօղրու միթէ-մալ տիր: Հէր պիր տէվր 10-12 րագիպէ սիւրէր, պու տէվրի էվլէլա էլլէրի օմուզ-լարը իւթիւնտէ պիր ազ աղըրճա տէօնսիւք-տէն սոնրա էվլէլքի սիւրաթլա տէվր եինէ պաչլար: Պիւթիւն տէվր րէսմի 45 տագիգէ սիւրէր: Խիթա՛ընտա հէր պիրի ֆէրաճէսինի իւզէրինէ ալարագ քէմալը վազարլէ էվլէլքի կիպի միւտէվլէր չէքլտէ տուրուրլար: Արա-լարընտա սիննէ պէօյիւք օլան թէվազու իլէ իլէրլէյուլ՝ հազրէթ ի փէյղամպէրտէն պաչլա-յարագ Շէմա ի Թէպրիզի, հազրէթ ի Մէվլանա-յը, մէշուր խալիֆալարը, սէլաթին ի ազամը, սուլթանը հազըրր հոտ ու թէլքիւրիւ մ տուա արզ էտէր: Պատէհու «Մէլամ ալէյիւք-րաճմէթ ուլլա՛ն» էվլէտա տուաարընը պիթթէք-րար այննէ խիթամ վէրլիւր: Տէրվիչէր սըրա իլէ Չէլէպի Էֆէնտինին էլլին էօփմէյէ էյիւտիք-լէրինտէ, օ տախի պիլ մուգապէլէ պաչլարը-նըն արգաարըն էօփէր վէ հազըրուհը հայրէթէ զարգ էտէրէք պէօյիւք գափուտան արչարը չըգարլար:

Թիւրքիանըն պաղը մարուֆ չէրլէրինտէ Մէվլէվլիլէրին թէքլէլէրի օլուպ՝ միւնսախ ուլուվլը հիտա հազրէթ ի Մէվլանանըն խալի-տէթ, սաֆվէթ վէ թատալվուրաթը ֆագիլա-նէթին նէչրէ սայ էտէրլէր: Շիմաի հէր նէ գատար գատիմ թէէսիր վէ չէրլէրլի ինզի-րագ պուլմուշ խալ տէ, ծնարտա տոնապը սիյրէթ զէվաթ խայի չօգ արը: Մէվլէվլիլէրտէ խուսուտա չէյիլէր միյանընտա միթթէնին-լէր, թէվարի վէ լիսանլարտա միւթէխասսիւ-

լէր, հաքիմէր վէ դանունչինասլար, առքէրի վէ սիյասի չօգ պէօյիւք մէմուրլար նէշէթ Լթմիշ տիր: Սուլթան Ը հաղլար Մէհէմմէտ Բէշատ իման հազրէթլէրի տախի Մէվլէվլէր սընֆընտան տըրլար:

Թէքքէլէրտէ եաշայան րուհպան կիւրուհը Մանասթըր րուհպանլարնքինէ խալլի միւշապիհ տիր: Թանսին էտիլի խուսուս շու աըր քի միւհասիս ի ազամըն վաղ Լթմիշ օլտուղը պիր դանուն մուծիպինճէ րուհպան թաղըմընն հէր պիրինին խուսուսի պիր սանաաթ վէ մէշղուլլէթի օլմալը տըր, պունա պինաէն տիր քի պու տէրվիլէր արասընտան միւթէֆլէնինլէր, շաիրլէր օլտուղը կիպի, սանաաթ քեաըլար վէ զըրաաթճըլար տախի զուհուր էթմիշ տիր:

700 սէնէաէն պէրու հիւսնի թէէսիլէ իճրա ի ֆաալիյէթ էտէն հազրէթ ի Մէվլանաւնըն օճաղը օլան Գօնիա մէրքէզի թէքքէսի վէ թարիզաթը հազգընտա թանսիլ էթտիյիմ միւթալէաթըն պիր զըսմընը գարիլէրիմէ արդ էթմէյի միւհասիպ սայտըմ:

ՔՐԻՍԹԻԱՆԼԸՂԸՆ ՈՒՐՖԱՅԱ

ՋԷՄԱՆ Ը ՅՈՒՆՈՒԼԸ

Տին ի Մէսիհի Պաղեստինտէ զուհուր էյլէտիքտէն հէման պիր աղ սօնրա Անթաքիա, Բօմա, Իսքէնտէրլիյէ վէ Ուրֆա կիպի պաղը չէհրլէրտէ րուհանի մէրքէզլէր թէշէքքիւլ էյլէտի Մէղքիւր չէհրլէրտէ քիլիսէլէր տահա մունթաղամ, տահա զուվլէթլի օլտըղլարը իլիւն, հաւալիլէրինտէ պուլունան քիլիսէլէր իւզէրինէ պիր նուֆուղը հիւքմըրանի իլլէթմէյէ պաշլատըլար: Նիկիա վէ Գաղկէսոն կիպի ումուսի մէճլիսլէրտէ էտիլէն միւզաքէրաթ, վէրիլէն գարարլար պու քիլիսէլէրին նուֆուղը մանափիլէսլիյէ իճրա էտիլի իտի: Վէ մէրքէզին սալիք օլտուղը իթիգատաթ Ը արինիյէ հաւալիտէքի քիլիսէլէր տախի սալիք օլուրլար իտի:

Պու նօղթա ի նազարտան Ուրֆա քիլիսէսի փէք զիյատէ ճալիպ ի տիգգաթ իտի: Տիկէր մէրքէզլէրտէ լիսան Ը բէսմի Եունանիճէ, Ռւրֆատա իտէ Սիւրեանիճէ իտի: Տիկէր մէրքէզլէր Քրիսթիանլըղա կովկասեան նէսլինէ աիտ պիր բէնկ, պիր զըյաֆէթ, պիր չէքլ ի խուսուսի վէրտիլէր: Լաքին Ուրֆա Տին ի Մէսիհիյի ալըպ, անը Սամի նէսլինին թէմայիւլա-

թընա, գապիլիյէթինէ թէվֆիղ էալպ, պաչգա պիր լէվլէ իլէ թէզեին էյլէտի: Տիկէր պիր թապիր իլէ, Անթաքիա, Բօմա, Իսքէնտէրլիյէ քիլիսէլէրի տին ի Մէսիհիյի տահալ ի զարպիյէնին միւզաճընա թաթպըգ էթտիլէր, Ուրֆա քիլիսէսի իտէ անը ահալի ի շարպիլէյէ մախսուս օլան թապիտի ու իսթիտատաթ իլէ իմթիգաճ էթտիրտի: Պիրինիլէր Ղարպըն, իքինճիսի իտէ Շարպըն Քրիսթիանլըղընը թէշփիլ էթտիլէր:

Իսլամիյէթին զուհուրտէնա գատար շարղը Քրիսթիանլըղ նուրու իլէ թէշվիլ էտէն, չէհիպլէրիլէ, Պարաիսան կիպի ֆէյլէսֆլարըյլէ, Մար Աֆրէմ կիպի միւֆէսսիր վէ շաիրլէրիլէ, Չինէ, Հինտիսթանա գատար իրաւ էյլէտիյի միւպէշիլլէրիլէ, վիւճուսա կիթիրտիյի էտ! պիյաթըյլէ քէսպ ի չէօհրէթ էտէն Ուրֆա քիլիսէսինին թարիլի ի թէշէքքիւլ պիր թաղըմ էսաթիլ վէ րիվայէթլէր սէպէպինտէն աար Ը հազըրըն թէնդիտաթ Ը իմիլէսինէ գափալը տըր: Պիտայէթի հազգընտա վէսաիղ ի թարիլիլէ հօգ աըր: Կէրէք Մուսէա իտիէնացի վէ կէրէք Եուսուֆօս Քրիսթիանլըղըն Ուրֆայա պիրինճի աար Ը Միլասիտէ, Յիսուսըն ուրուճընտան վէ Բուհ իւլ Գուստըն նուզուլընտան տէրհալ սօնրա պիր թարղը միւճիգանէ իլէ տուլուլընը իստիա էյլէյօրլար: Լաքին իքիսինին տէ միւրաճէաթ էթտիլէրի մէնպա, տէօրտիւնճիւ աարտան գալէմէ ալընմըշ պիր րիվայէթլէն մատա պիր չէյ տէյիլ տիր: Մէղքիւր րիվայէթ «Ատուէնին թալիմաթը» նամը իլէ մարուֆ տըր:

Քէնտինտէ պուլունան ֆէվզէլատէլիյէ, տէրունինտէ կէօրիւլէն նէվաղըն Ը թարիլիլէյէ րաղմէն, պու զարիպ րիվայէթին պիւթիւն Քրիսթիան ալէմի թարաֆընտան պիւլա իթիրաղ գապուլ օլունմասը շայան Ը թէանճիւպ տիր: Անը մուխթասարէն նաղլ էտէլիմ:

Բապլըմըզըն ալէնեատա եաշատըղը զէմանտա, Ուրֆատա Աբգար Ուքքամա հիւքմ սիւրէր իտի: Միւշարիլէյն պիր մաղսէտ ի սիյասի իլիւն Գալսէրիլէյէ իրաւ էյլէտիյ: Էլլիլէրտէն Յիսուսըն միւճիգլէլէրի, շախսիլէթի, զուվլէթ ի իլահիյէսի հազգընտա մալիւմաթ ալմըշ տըր: Քէնտինտէ պուլունան պիր իտաթալըղա չարէսաղ օլուր իւմիտիլէ, Յիսուսաթիտէքի մէքթուպը կէօնտէրմիշ տիր:

«Ուրֆա հիւքմտարը Աբգար Ուքքամա, Երուսաղէմտէ զուհուր էտէն ինէլասքիարը

էքրէմէ սէլամ էտէր: Սէնին, վէ մշրհէմսիզ իւնծարզ եափաղղըն չիֆալարըն հազղընտա մալլւմաթ ալարմ: Զիրա տէնիլտիյինէ կէօրէ, քէօրլէրէ պատար ինտան էտիյօրսըն, թօփալլարը հիւրիւտիյօրսըն, ճիւղամըլարը թաթհիւր էտիյօրսըն, նափաք բուհլարը վէ ճիննլէրի չըղարըյօրսըն, էմրաղ ը միթէատափաէտէն իտարապ օլանլարա չիֆա վլերիպ էօրիւլէրէ հայաթ պախշ էտիյօրսըն: Հազղընտա տէնիւլէն ճիւմլէ շէյլէրի իշթտիյիմաէ ֆիքրիմի պու իքի զէմինտէն պլրի իւզէրլինէ վազ էթսիմ: Սէն եա Ալլահ սըն յի սէմատան նուզուլ իլէ պու շէյլէրի իճրա էտիյօրսըն, վէ հատա իպ-նուլլահ սըն: Պու սէպէպաէն սանա հաղարմ քի հանըմա կէլմէք զահմէթինի տէրէօնաէ Ետիպ իտաթալըղըմա չիֆա վլերէսին: Վէ իշթտիյիմէ նազարէն Եհնուտիլէր սէնին ալէյհինտէ չիքիայէթ էտիպ, սանա զարար իյրաս էթմէք իսթէյօրլար: Պէնիմ քիւչիւք վէ կիւզէլ պիր շէհրիմ վար տըր քի իքիմիզէ տէ քեաֆի տիր:»

Յիսուս պու մէյթուպա շէյլէ ճէվապ վլերմիշ տիր: «Կիթ էֆէնտինէ սէյլէ, 'նէ' միւպարէք տէր օլ առէմ քի, կէօրմէյէրէք պատնա իման էտէր: Զիրա հազղըմա հազղըմը տըր քի կէօրէնլէր տէյիլ անճազ կէօրմէյէնլէր պանա իման էտիպ իւլէա պուլաճաղար: Եանընա կէլմէքիյիմ հազղընտա հաղարզըն մէքթուպա կէլինճէ, շուսու տէյէյիմ քի կէօնտէրլտիյիմ իշին թէմամը հազըն տըր: Վէ իթմամ էթտիքաէն սօնրա, պէնի իրալ էտէնէ տրուճ էտէճէյիմ: Պէն ուրուճ էթտիքաէն սօնրա, սանա շալիրտլէրիմաէն պիրինի իրալ էտէրիմ: Օ իտաթալըղըն չիֆա վլերիպ սանա վէ հանընտա պուլուհանլարըն ճիւմլէսինէ իւլէա պախշ էտէճէք տիր:»

Յիսուսըն ուրուճընտան վէ Բուհ իւլ Գուսսըն նուզուլընտան սօնրա, թոփմաս րէսուլ եէթմիշլէրտէն Ատաէ իսմինտէ պիրինի Ուրֆայա կէօնտէրմիշ: Միւմաիլէյն շէհրէ եէթիւչիպ Թօպի իպն ի Թօպի իսմինտէ պիր Ենուտինին խանէսինէ միւսաֆիր օլմուշ արր: Արգար Ուքքամա պուլնտան իտալէրատար օլուր օլմազ Ատաէյի հուզուրուհա տալէթ էթմիշ, վէ չիֆայա մալիք օլուպ, քէնաի վէ պիւթիւն էրքիտան ը տէլլէթի Բապպա իման էթմիշլէր:

Ատաէ հէր թարաֆտա միւճիւզլէրլիլէ, վէ քէլամը իլէ պէշարէթի թէպչիր վէ քիլիսէլէր

թէլսիս էթմիշ: Խալդա Տիաթէստարօնտան(*) մալլւմաթ վլերիպ հէր քէսին իմանըն թազվլիյէ էթմիշ տիր: Վէ ուզուհ սէնէլէր մուամմէր օլսըլտան սօնրա մէվթ ը թապիլիսիյիլէ ճատարնա միւնղամմ օլմուշ տըր:

Ատաէնին շալիրտլէրի օլան Ակկէ վլ փալուլտան, մուալլիմլէրինին իւլէաֆէթինի տէրէօնաէ էտէն Ակկէ օլմուշ տըր: Պու արատա Արգար Ուքքամա տալի վէֆաթ էտէրէք հիւքիւմէթինի օղու Մանույա թէրք էյլէմիշ տիր: Միւմաիլէյն փոթփէրէթլիլէ մաիլ օլաղը իշին պիր պէնանէ իլէ Ակկէի գաթլ էթտիրմիշ տիր:

Ակկէ վէֆաթ էթտիյի էանտա հէրինէ քիմսէյի թաիսիս էտէմէտիյինտէն Փալուլթ Անթաքիայա իրալ էտիլիպ, օրանըն Փաթրիքի Սէրափիօն եէտիլլէ թաիսիս օլուհմուշ տըր:

Իշթէ պու գատար քէսպ ի իշթիհար էտէն իվալէթին իսթիսարը:

Պու վէ էմալի ըրվալէթլէր սայէսինտէ Ուրֆա ալիսիօթիւքլէր ինտինտէ ֆէվզէլա, տէ քէսպ ի էհլմիլէթ էյլէմիշ իսէ տէ, ապը հազըրըն միւնազգիալէրի թարաֆընտան պու ըրվալէթին սըհէթի քեամիլէն րէտտ օլուհմուշ տըր: Ուրֆատա հիւքմիլէրմա օլան պիր Արապ մէլիյի իլէ Պաղեստինտէ զուհուր, վէ հայաթ ը տէրվիշանէ իլէ իմրար ը էօմր էյլէյին պիր գաթ արատընտա պու կիպի պիր միւնտաէպէթին վուգուր փէք զայր ի թապիլի տիր: Եօզա Յիսուսըն շալիրտլէրի պէօյլէ մուհիմմ պիր հատիսէյի ինճիլլէրէ գայտտա ինմալ էտէճէքլէրինի զանն էթմէյօրուղ: Հէրուլէս իլէ Յիսուս արասընտա զուհուրա կէլին ուֆապ մէսէլէլէրի թէֆէրրուաթլէ հաղմագտա զուսուր էթմէյէն րէսուլլար՝ պիր Արապ մէլիյինին քէմալ ը թէվազուլլէ Յիսուսա Ալլահ իւնվանընը վլէրտիյինի նաճըլ ունուտուլլար: Պու չայան ը ալգաթ տըր:

*Իքիմիճ տարըն զըմը սանիսինտէ Թաթիսնո իսմինտէ Աշուրի պիր ֆէյլէսօֆ, Բոմատա տէօրթ ինճիլլէրի Թէվլիտ իլէ պիր քիթապա իֆրուլ էյլէմիշ տիր: Տիաթէստարն օ թիթապըն իսմի տիր: Քիթապ ը մէքիւր չօգտան զայիպ օլսըղընտան, պապըար Թարաֆընտան էօլլէ պիր էսէրին սըրֆ ըրվալէթ իտիլի իտտիս էտիլմիշ իսէ տէ, հէման սօն սէնէլէրտէ պիրի Մըսըր Գըպթիլէրի եանընտան, տիլէրի իսէ վաթիգանտան, լիսան ը Արապիտէ իքի նուսիս պուլուհմուշ, թաթալք օլուհմուշ վէ էսիննէ ի միւթէատտիյէյէ թէրճէմէ օլուհմուշ տըր:

Քրիվայեթ ի մէջքերէնէն թափիտի պէտքեր
խաթմադարն տան ինչնստիւնք էտիթորուզ։ Աստ
Ան Ուրֆայան կէտիքսնէն մտնոր կէտք մէլիք
էէէէէ, էրքեանը աէլլէթ աէրհալ Քրիսթիան
ԼԵՂԸ գապուլ էլիմիլ, հալ չուրի աէրտիւնճի
ասորը Միլլատիտէ էթմէնիլէթիտն ողէանէն թէպ-
տիլ ի մէջհէպ էթտիքէթի կիպի պիւր հատիտէ-
նին վուգուլնա թափիտէ հիլ թէստաիւնք
էթմէյորուզ, էկէր վուպու պուլսա խաի հիլ
օլմադսա Ամալը բուսուլ քիթապընսա զիք
օլմանմալը խաի։ Վուդուր մէթորուզ օլան պու
Քրիվայեթ Հապէլլի խաթմալըն վազընստն
տան քիւլլիք մի խաի։ Ատի գապընալըն ի-
ման էթտիյիտի հիքեայէ կաէն պու քիթապ,
պիւր մէլիյն՝ շէհրի իլէ, մէմէքէթի իլէ
փուլլիքէթթիլլի պրապըպ Քրիսթիանալը
սարըմստընը հապմամսը թափիտէն սիւրիւ-
թիլլէ պիւրէշէրէք, Քրիվայեթ ի մէջքերէն ա-
լէհինէ պէտքիւք պիւր իթիւրազ աստ օլմանա-
պիլիւր։ Վադսա Ուրֆա մէլիքէթիտէն պիւրի
Քրիսթիանալըն գապուլ էլիմիլ տիւր, լապին
մէջքիւր զաթ, Արգար Ուրքամա աէլլի, իւ-
չիւնճի ասորը Միլլատիտէն իլք օլէնէթիտէ
հապայան Արգարը Ալիմ տիւր։

Քրիվայէթաէ գիւղը, էտիւլախլինէ կէօրէ, Աստէնիւն Տիաթէսսարօնը իսթիմայ էթմէսի տէփէք կիւլլինն՝ պիւր խաթա ի թարթիթի արիւր, Գիթապը մ.գլքիւրին ի յիննի ասորըն զըսմը սանիսինտէ Թաթիւանոս թարափընսան թէք-թիպ էտիլախլի մուռաստադ օլաըղը հալաէ, նա՞սըլ օլուլօր տա պիւրիննի ասորըն զըսմը էլվէլինտէ Աստէնին էլինաէ պուլունուլօր: Տիաթէսսարօնը իսթիմայ իչին Աստէ երկ էլլիննի սէնէ ի Միլաախլէսինաէն սոնրա հաչա-մըշ օլմալը արիւր:

Ուրֆա քիլիսէսինն՝ հինն ի թէչքաբլււ-
լիւնտէն թա պէշինճի ապրն վասաթընա զա-
սար Տիաթլիսաքօնը իաթիմալ էթմէսի թա-
րիիոնէ մոսաաւտադ ալըր Պիհաէն ալէյ հէման
ը թէչքաբլւիլիւ չօդ չօդ , իթինճի ապրն զըսմ
ը էլ լէլինին սօն սէնէլլըրինէ թէսաաթիլ ֆէթ-
մէլի ալըր :

Բրիտայէլիտէ պուրունան էշխաս տաիւր իւ-
զիլ էտիւրիշ տիր: Ակկէ վէֆաթ Էթտիքաշն
սոնրա Փալուժըն Անթաքիա Փաթրիքի Սէրա-
փին թարաֆընտան իախսիս էտիւրիյ զիւր
օլունույօր: Կէրէք Փալուժ վէ կէրէք Սէրա-
փին իքիտի տէ թարիխի զաթլար Դուս, Ի-
քինճի ասորն պիապէթինտէ, պիրի Ուրֆա:

տա, տիկէրի Անթաքիաում Էփէփուհուդոր խոր
Բիւլպէթին պահապար թա պիլրինճի անթիլի
նըսֆը Էփէփէնէ գատար սիրիւլէփէմէսի փէք
թուհմֆ արրի: Պուշտան սլըզնա իսթիսալ
օլուհնապիլի: քի անրն միւլէլիֆի ճահիլ օւ-
արդի գնատար խալալփէրվէր: իճնաս հարիս
պիլրի օլմնիլ տրր: Միւսթիլէյ պու բիւլպէթ
իլէ, Ուրֆա քիլիսէսին¹ ամլիանը արասընտան
պիլր մէվլիի միւսթաղա էրլիտիրմէք սէվտա-
սընտա պուլտանմը, զըսմէն տէ մուվաֆֆազ
օլմուշ սըրր:

Պիտան արեւոյ Ուրֆա քաղաքին սէսնին ինքնին
ի թէչէքքալու նէ՛ զէման արք : Պունը թային
էթմէք կիւս տիր : Բիվայէթլէրի յէտտ էթմ
տիրքան սահրա իսթիուալար իլէ իսթիֆա
էթմէֆիլ լազըմ արք : Տիգգաթ օլունտու իսէ
կէօրիւտի քի միւլէլիֆի ի բիվայէթ , իքին
ճի ասըն նըսֆը սանիսնտէ , Ուրֆատա
հատիւ օլան վուգուսթը պազը թէվիլաթլէ
հիւրայէտէն պազա պիր չէյ հաթիմամը տիր :
Պու թէվիլաթլէ տէլաիլ ի թարիխիյէ իլէ պիր-
լէտիրէքէք տէչէպիլիբիլ քի Բիրսթիան քի-
լիսէսնին Ուրֆատա թարիխ ի թէչէքքալու
իքինճի ասըն Միլաաինին զըմը սանիսն-
տէն էվլէլ վուգու պոլիմամը արք : Փէք իհ-
թիմալ քի Ատաէ վէ Ակկէ Ուրֆանըն իլք
միւպէչիլլէրի տիրէք :

Մամաֆին Ուրֆա քիլիսէսնին ասլը հագ-
գընսաա հէնի պիր ճիլվէ ի թարիխլէնին զու-
հուրնա դատար պաղը էֆրեարը միլչէվլէ-
չէտէն մատա հիչ պիր չէյէ զահիպ օլամայըզ :

ՊԷՍԻ-ԼԻՈՍ ՊԷՍՈՍԵՍՆ

Անճրապ, Մ. Թ. Դ.

Հավստյա տողորու պիր ոգ աթառմ: Օ հէրէ
տիւշտիւ, պիւնիմ հէրէյէ, զիրա օ օլ զատար
չապուզ ուշտու քի գուզվէ ի պասիրէմ անը
թաղիպ էտէնէտի:

Այլընդհանուր աբխազական թերեւեւեամբ
էթովիան: Այնպէս հաւանաբար էթովիան իհիթի-
զազլարընի քի՞միէին զուլաղընա վասըլ օլտու-
ղունու պիլմէյօր խորմ:

Խալիլ սէնէէէր սոճրա, օգու պիր մէշէ ա-
ղաճրըն պէտէնինէ կէօմիւլմիւշ պուպուսմ,
Թէքէնիւմ էթալիւմ մապամը իսէ պիր տոն-
թուսն զապպինաէ պնէն, լոռնարիէր կէօրտիւմ
Ինկիլիզմէ պիր շիրսէն

Shub

ԷՅԻ ԿԷՕՐԻԻՒՊ ԹԱԳՏԻՐ ԷԹ

«Անկերի մէջ լեզերին ալն թանրյաճաղսրն իզ»
հիւքո՛ւ աշարը ի թէ պո. օգմալը աղբ:

Պիղիմ վաղիցէնիւ պատկերասէր զարմար
մարդ օւրաշուրջ անըն մեյվէսինէ պազմապ տար :
Ատէմէր նէ քէնտի մեյշուլէյեթլէրինտէն , նէ
քէլամլարլնտան վէնէ տէ իլմի իլահիլէրինտէն
հիւքմէտիլմէյիպ տահնն զիյնտէ քէնտի էօմր-
էրինտէն հիւքմէտիլմէյի տիլլէր :

Համարին էֆենտրոփիզմին թանկիմ էթմեդ, ինն
թէտրիէ կամմ զգուհոմնն տահա ալա տրր, օ
էթոմիւրիւմիւր շէյլէր հաղզընտա միւսթմա-
ղիւմ էֆըհարա զահիւլ օյմամըզը թաղէլ էտէր, օ
Պիր մահալաէ իւղիւմ միւշահատէ էթմիւրիւմիւր
օնու չալը հա տիքէն մէյլէնի ույմայըլ, աու-
մա մէյլէնի իտիւրիւնի դապուլ էթմէլիւր, ին-
ծիր միւշահատէ էթմիւրիւմիւր օրատա չալը
հա սէլէ տիքէնի վար սէմէմիւրիւր:

Ռուհանի իւզիւմէր պիտուղիւ մուղտա
անէր պաղչէվան շէյթանըն հաթուլ էթիպի մէջ-
վէնէր տիրիւք գահն էթիք իսթաան հիւ
պիր գէման տիւշմէի տէյիլիզ : Հէր հանիլը
պիր հէրտէ հազիլի էյիլիք, նէհիւզ վէ բու-
հանի մէյվէ միւշահատէ էթտէք, օրատա Աւ-
լուհ, անըն գուվվէթ վէ բուհանը քէշֆ էթի-
մէլլիլիզ :

Զօգ տէ՛ֆա պու ճէլիլ մէպտէկյի ատէմլէրին
էօրլէրինէ թաթպուդ էթմէք իսթէմէյօրըդ ։
Տէրօնիմիլատէ էօյլէ պիր թէրալիք վէ զէւ-
լէթ պոյունույօր քի պիր իւզիւմ վէ հա պիր
ինճիր միւշահատէ էթտիյիմիլատէ անըն աղուճը
հազդընտա չէքք ու չիւպհէյէ զահիպ օլույօ-
րուդ , վէ պէօլլէճէ զինիմիլգի զարըշաըրրօր
վէ ախլազի հիտոյաթըմլըզը իֆօտա էտիպ
հայաթ վէ իւմիտպախշ սէմէրէլէրի հանլըշ
թէֆսիր էթմէյէ սէվզ օլունույօրուդ ։

Քէնտի զոտքն առիւ վէ մըւսխագիւմ օլ :
Պու գախտէյի էվլէյա քէնտի զախմըրգա
թախպըք էթմէլէյիլ : Պաղէն գալպիսիգէնա-
զար էխտիյսիդատ օրայը փէք զարիպ վէ եա-
պանի պիր մահալ տէյու պուլուրուղ . օրասա ,
պօղուլմուշ , չիրքին վէ գարուսուշ չէլէր ,
տիքէն վէ չալլար , էսնա վէ գէհրլի մագուէտ
ու միւթալէսթ միւշտահատէ էտէրիլ : Լաթին
սնլէր արասլընսա պիր տէ ուֆագ պիր իւղլիմ
սալգըրմը պուլտուղուսուղտա նէ՞ ֆարգ էթմէ-

էնչիդ է Սոֆոգ ինչիւմ ստեղծմը գաղափարէն
մէջմտումն չալը զէ տփռնաւն մի հասկ
տփռն մէմէնիդ: Խայր, խայր, պիդ քէնտի
քէնտիմիդէ բնանալը զէ միւսթագիւմ զմայլը
յիդ: Պէն քէնտի քէնտիմէ չեյլէ մէմէնիմի
պտնւար հագիդի իւղիւմ տանէլէրի զլուպ
հագիդի տամանն հուղւորունը իմա էտէրէր:
Ասմա թապիւթը, ասմա գոլզէթի, էլզէթ
տիրի ասմա, Բրիտտոս պուրատա հպլը տըր

Պէն ճանըմատ ալա վէ ազիմ պիր էօմրիւն
էմարէ վէ ալամէթլէրինի կէօրիւթօրում: Պա-
ղէն ճանըմը խթիտադ էտէն սիյահ պուլուէթլար
պիթ գահ տազիյէ ինչին զաիլ օլտուղլարընտա
հաղարըմ սէմալի վաթանըն հուրը վէ ճէ-
լալը իզնար օլտուլուր:

Պաղէն ճանրմտա՝ տահա երևքսէք զլահ
տալեթէ պիր իճապէթ պուլտայորում: Պաղէն
պէն քէնտիմի տալահա աճըզըպ սուտամըշ պու-
լտապ սէյր էլլէտիյիմ մէնզարէտէն քեա-
միլէն եռտտուլմազ իաթէյորում: Պու ճինա ա-
լամէթլէրէ վէ հասրէթլէրէ նէ՞ մսնա վէրմէ-
լիյիմ: Պուռլար ֆէնա մէնպապարտա՞ն մը
սիւտուր էտիյօրլար: ինայր, պէն քէնտիմէ
պատրգ պուլունմալըլմ: Ալլահը ունտլմու-
չում աէյու տիւլիհնտիւլիյիմ զէմանլէրսէ պիլէ
պէն քէնտիմէ սատըզ օլմալըլմ, պէնաէ ազիլ
վէ փաշ պիր արզու միւշահատէ էտէրսէմ
անը իւլլւմ աոտ էթմէլիյիմ: Օ սսմանըն պիր
մէյվէսի տիր վէ օլ արզու իմա էտիյօր քի
Ալլահ պանա եազըն արր: Տէրունիտէ հիւք-
սէք վէ իլահի արզուլարըն ույանտըլլարը
աապիգէլէրսէ բուհսնի ասմանըն օրատա
քէօքլէմէքսէ իտիյինի տիւլլանմէլիյիմ:

Վաշակյանի մեքին ինչպես էր առհաս եկեղծումս, աճը վե հարի ուղարկվելու, լաթին անկեր աս-
մանըն մեջվեխի ուղարկվածը էճլտեն Ալլահան
չիւքը էթմէլէ պորճոյցում:

Մատրիերէ աօղբօւ միւրիւզվէթլի վէ միւն-
թաղիմ օլ :

Այսին դատեալ ստիբլէր իշխան տախի իսթիւ մալ ոլունմալը աբր: Պաշտաւարն էօմրինատէ իւղիւմ միւշահասէ էթտրյիմտէ քէնտի հիւք-միւմտէ միւսթագիւմ պոլունարադ օ մէյլէյի տիքէն վէ չալրարա համյ էթմլէյի տէյլիւմ:

Ալլահըն իշխերինի ճեթանի իշխեր տէրու
 թէֆտիր էտէրսէմ Ալլահը հաւորլ թաղիղ էտէ-
 պիլիբիմ:

Քիլիսաւարտան խարիճ եաշոյան ֆէրուլէր
իջիւն պիլէ պու մէպտէ սահիհ տիր: Այլանըն:

քիլիոսա վէ բուհանի ճկմիյէթյէրտէն խարիճաւ հիւքմիւ վէ խրտմէթի եօգ իմիշ կիպի տիւշիւնն ալ անլէրտէն ալրը օլարադ վուգու պալան հէր չէյի պաշգու զուվլէթ վէ մշնպալարա համլ էթմէք թէճրիպէսինէ տիւշմիլի տէյիլիլ: Բապպըն իզգէթլէնմէսի իչիւն պուրաւտա տախի թէքմիլ բիյասըղըղ վէ սօղրուլըղ լաղըմ տըր: Սաի քիլիալարտա իպատէթ էտէնլէր հազընտա օլան հիւքմ ու իսթինթաճլարտա փէք տիգզաթլը օլմալըղ: Կ

Ան, պիղ նէ՝ գատար վէսվէլի վէ չիւպէլի քիմնէլէրիլ: Նէ՝ գատար չօգ տէֆա իւզիւմէրի՝ սաիք մէզհէպ եա քիլիալարտա կէօրիւլ տիքէրի իչիւն տնէրի չալը վէ տիքէն մէյ վէլէրի թէսմիյէ էթմէյէ հազըրըղ: Ալլահըն ինայէթինին ալան վէ աչիքիս օլուղու զէմանտէ տնը կէօրմէյէ վէ գապուլ էթմէյէ բաղի օլմալըղ: Սաիք քիլիալարտա տախի իւզիւմէր պէլլի տիլէր, իմաի պիղ խօշ գալպլէ տնէրի տամանըն հազիգի մէյվէլէրի տէյու գապուլ էթմէլիլ: Կ

Էկէր էֆէնտիմիլին մէպտէսինի պէօլէ միւսթազիմանէ գապուլ վէ թաթպըգ էտէրտէք, օ զէման, Ալլահըն իչիւմէսի հազընտա վառի պիք թէնալվուրա մալիք օլաճաղըղ: Անկրայաճաղըղ քի Ալլահըն բուհը հէր եէրտէ հազըր, հէր գափուլը վուրմապտա, վէ տնըն հուղուրը հէյքէլի աօլուրմապտա տըր:

(Միւթէրճիմ)

ՊԵՏՐՈՍ Մ. ԳԵՐԳԵԱՇԱՐԵԱՆ

ԿԼԱՍԿՈՏԱ ԶՈՊԱՆ ԹԱԽՍԻՍԻ

ՎԵՐ. ՃՕՋԷՖ ԲԵՆՇՕ, ԿԼԱՍԿՕ

Էվվէլքի կիւն աղչամ (Յունիո 3) Կլասիօ քիլիալարընտան պիքինտէ պիք էրմէնի սօսթուրն Թիւրքիտաթի Խնճիլի իշ իչիւն չօլան թախտիս խըզմէթինտէ պուլունմազ իմթիյաղընա մալիք օլտում: Տօսթում Մր. Բիւլիէրեան՝ Կլասիօ, Էտինպուրի վէ էթրաֆտաթի պաղը չէնր վէ գտապալարտա պուլունտն Բրիթթիան ֆէրպէրին հիւնն ի թէվէճճիւհիւնի գազանմիշ օլան պիք էրմէնի տիր: Մէրգում փէք չօգ քիլիսա վէ Միշըն Հօլարտա, պիք Իսթօյիալընըն լիսանընտան սալքի թէֆրիզ օլունմազ պիք Խնկիլիզէ իլէ, տիտ պուլունտուղու միլլէթի՝ վէ Շարզըն Բ. Մուրաւտտէսէ ալիտ էսքի աաէթ վէ ուսուլարը հազընտա նութըլար իրաւ էթմիշ տիր: Պու էր-

մէնի կէնճին բուհանի հայաթտա կէօսթէրտի՝ յի արզու վէ զայրէթ, Ալլահ՝ վէ Բէլամ Ուլլահ սօղրու իպրազ էյլէտիլի սաաէ իման վէ միլլէթինին իսլահը իչիւն գալպինտէ թաշըտըղը խալիս իւմիտ մէտէն չայա՝ տըր:

Թախտիս խըզմէթինտէ հէտի չօլանլար հազըր իտիլիլ իտէ տէ, անլէլ տէն տնճազ պէչի իշթիրաքտա պուլունտըլար: Բիսաէթ քիւրուսինտէ պուլունտն Իսթիյա ժողովալան Իթթիւնալըն քեաթիլի Վեր. Բիչըրտալըն թաղաիմ էյլէտիլի իլանինն թէրէնիւ միւնտէն սօնրա Վեր. Տօրալթ պիտայէթ սոուսընը արզ էյլէտի, Վեր. Սիվրայթ իտէ էփէսոս. իւչիւնիւ պապը զրաւթ էյլէտի: Պատէհու Վեր. Բիչըրտալըն թէճէմմիւնիւն մագուսինի պէյանլէ չէօլէ սէօլէտի: «Պու սօսթըմըղ կէչմիլտէ քէնտի մաթանընտա Ալլահ իչիւն իչիւմիշ օլմաղլէ ուն իքի սէնէլէր զարֆընտա չէնրմիլտէ իմ ի իլանի տալիլէրինտէ չալըղըղ մալիւմաթ վէ լիյազաթ քէսպ էյլէլի տիր: Մր. Տիւլիլիւնըն թէճըրի զէ ի զաթիյէսի վէ պու խըտմէթ իչիւն հիսս էթտիլի տալէթ հազընտա պիղպաթ քէնտիմիւնտէ իչիւնիւնիլ: Պէն սալթ չունու տէմէք իսթէրիմ քի մէրզում իպրազ էյլէտիլի իպթիտար վէ լիյազաթըլա իթթիւնալըն պիւնիւն մաթպուլաթընր իգնա էթմիշ տիր, չէյէ քի պու աղչամ իթթիւնալըն էմրի իւզրէ պու սօսթուլըղը Բապպըն քիլիսալընըն խըտմէթինէ թախտիս էթմէք իչիւն պուրայա թէճէմմիւն էթմիլիլ: Կ

Իգաիւնտն տէրին սիւքիւնէթի արաւընտա Մր. Տիւլիլիւն ալաղա գալըղը սաաէ վէ Փանիս պիք լիսան իլէ թէրէմէի հալինի արզ էյլէտի: «Բիթապը Մուգաւտէս հազընտա գանըլըմա կէլիտիքտէ,» տէվամ էթտի մէրզում, «Անըն Բէլամ Ուլլահ իտիլինէ պիւնիւն գալպիլէ ինանըլըմ, չիւքի շախսի թէճրիպէմաէ կէօրմիւլ իմ քի (1) գալպը ինսանիլի օլուղու կիպի մէյտանա գօյան, (2) հայաթը ֆէնաւտան էյլէթ թէպտիլ էթմէք գուվլէթինէ մալիք օլան վէ (3) եաչամազ իչիւն էն երւքտէք իտէպը կէօսթէրէ պիլէն պիք քիթապ վար իտէ, օ տա պու տըր: Անըն իչիւն Ալլահըն պու քէլամընը վաթանտալարըմա վաղ էթմէք իսթէրիմ: Կ

Պատէհու Վեր. Բիչըրտալըն թաղաիմ էյլէտիլի 12 գատար սիւալարա գանտիտա ալազ իւզէրինէ ճէվապ վէրտի: Պիք իլանինն թէ-

բէննիւմիւնիւ միւթէագըպ վեր. Ուրիւմ Ար-
նոթ թախսիս սուրաքընը արդ էյլէտի: Սոնրա
պէշ չօպանլար՝ տիգ չէօքմէքտէ օլան դանտի-
տանըն էթրաֆընը չէվիբիպ էլլէրինի անըն
պաշը իւզէրինէ գոյաուլար վէ վեր. Բիշըրու-
սըն՝ տօսթուսընը ֆէտէր, Օզուլ վէ Բուհ Ուլ-
լահ խամինտէ չօպան թախսիս էյլէտի:

Եէնի չօպանա թախսիս նասիրաթընը
(Ordinaton charge) վէրմէք իշի իւմ ի իւհնի
մէքթէպինին բէիսի վեր. Մէքինթայրա վէ-
րիւտի: Միւմաիլէյհ էէնի չօպանա թէվէճճիւ-
հէն չէօյլէ սէօյլէտի: «Սէվկիւլիւ պիրաւէրիւմ,
պու տադիգէտէն իթիպարէն Այլահ սանա
եէնի իմթիյազլսը, եէնի վազիֆէ վէ մէսուլի-
յէթլէր վէրիյօր: Վաթանըն՝ տէհրլէր էվվէլ
իւնճիլին խալիս նուր վէ հայաթընա մալիք
իքէն, պու կիւն միւհթաճ հալտէ պուլունու-
յօր: Ասիա ի սուղրատա Պօղոս բէսուլուն է-
մէք վէ զայրէթլէ թէնքիլ էթմիշ օլտուղու
տիրի քիլիսէլէր պու կիւն խարապիյէթէ եիւզ
թուլթուշ տըրլար: Սէնին իմթիյազըն օլ մէշ-
հուր դահրիմանըն իզլէրինտէ տօլաշպ ինճի-
լի խալիսէթ վէ ճիատիյէթ իլէ վազ էթմէք
տիր: «Կիտինիլ... վազ էտինիլ» տէյու էմր
պուլունան Բապպըմըզ՝ քէնտի միւթի վէ միւ-
մին խըամէթճիլէրինէ գուվվէթ վէ ինայէթի-
նի տախի ինսան էտէր: Իմաի կիթ վէ Յիսու-
սըն սատըզ պիր ասքէրի մադամընտա ինճիլի
վազ էյլէ: Բապպ պէրապէրինճէ օլսուն:»

Խըտմէթ վեր. Տիւկէրեանըն էրմէնիճէ
լիսանտա պէրէքէթ տուսաը իլէ խիթամ
պուլուտ:

ՄԻԻԹԷՆԵՎՎԻ

ՍԵՅՅԱՀԱԹՏԱՆ

Պիլեմիֆ.— Նիշէ քէրրէ շմէնաըֆէր խաթ-
թընտան իսթանպօլա եօլճուլուզ էթմիշ իսէմ
տէ, Պիլէճէյի անճագ պու աէֆա զիյարէթ է-
տէպիլտիւմ: Շէհրին մէնզարէսի վէ հալսաը
կիւզէլ իսէ տէ իշմէք իշիւն էյի պիր սույա
իսթիյաճը վար տըր: Էհալինին էֆէյի պիր
գըսմը իիէք պէօճէյի իլէ ուղրաշըր: Չօգտան
պէրու պուրատա ինճիլի պիր ճէմաաթ մէյ-
տանա կէլմիշ իսէ տէ, կէօնէկէօն սէպէպ-
լէրտէն տօլայը լազըմ կէլէն թէրադ-
զըն կէօսթէրմէմիշ տիր: Յ. Հայկազն էֆ.

խօճալըզ վէ վաիզիք խըամէթինտէ կէրմի
իլէ իշէյօր: Ճէմաաթըն պէօյիւք զըսմը Մոր-
ճիկեան ֆամիլիսաընա ախա օլուպ՝ արասըն-
տա զէքի վէ զայյուր ֆէրալէր էքսիք տիրլէր:
Էկէր իշի տահա զիյատէ գուվվէթի պիր իթ-
րիֆազա թուլթալար թէրապզըլար սաիրլէրէ
նիւմանէ օլմագ հալինէ եէթիշէպիլիւր: Պուրա-
տա Հոգ. հէյլէթին միւսաաաէսի վէ Մորճիկ-
եան էֆ. նին տէլալէթի իլէ ամալարըն թա-
լիւի իշիւն 283 զըր. իանէ թօիլանըլար: Վէ-
րէնլէրէ թէշէքքիւրիւմիլի արդ էտէրիլ:
Լուսաւոյ. պիրատէրլէրիմիլին մէքթէպլէրի-
նի վէ ֆահանայ իլէ խօճալարընը զիյարէթիմտէ
անլէրլէ փէք խօշ միւլազաթտա պուլունուզ:

Ասա ֆազարը.— Պուրտա վեր. Յովսէփ
Ճէճիգեանըն չօպան մազամընտա ուզուն միւտ-
տէթ էմէքլէրի փէք նաֆի օլմուշ վէ քիլիսէ
սապիթ գալմը տըր: Էյէր Գայսէրիյէտէ զըզ-
լար իշիւն պիր ամա մէքթէպի աչա պիլիւր ի-
սէք, քիլիսէնին պիզէ եարտըմա հազըր օլ-
տըզլարընը պամէսէրրէթ անլատըզ, եինէ տէ
էլտէն պազը իանէ վէրէն չէֆիլզ զէվաթ տա-
խի պուլունտը: Արժ. ֆահանալար իլէ վէ
խայի սէնէ մէքթէպլէրէ խըամէթ էտէպ Յու-
քէլահանընտան սոնրա բահաթ էթմէքտէ պու-
լունան Շիրինեան էֆ. իլէ կէօրիւշմէմիլզ գալ-
պիմիլզէ խօշ պիւր թէէսիր պըրազմը տըր:
Միւմաիլէյհ Շիրինեան էֆ. թէճրիպէքիար
պիր մուալլիմին «Ատէմ չօգ եաշամագ իշիւն
էօմրիւնիւ վաֆ սազլամալը, էօմրիւնիւն սօ-
նունաաէք հէր կիւն խաթալարընը տիւզէլթ-
մէյէ չալըշմալը տըր:» սէօյլէրինի, «Ճան չըզ-
մայընճա խոյ չըզմազ» թապիրինի պօշա չը-
զարտըզընտան տօլայը փէք թահսին էթալմ:
Պուրատա վեր. Կարապետեան վէ մատամը
թարաֆընտան կէօրաիլիւմիլզ միւմաննէվազըզ
Նահապէսական պիր էյամըն պադիյէսի սայըլ-
սա սէղա տըր:

Իզլիք.— Պուրտա վեր. Հովիւսան իլէ
սամիմի պիր կէօրիւշմէմիլզ վուզու պուլուպ՝
կէրէք անտէն վէ կէրէք նէվճիվան Դալիթ
էֆ. տէն իշիթաիլիմիլզ թէշվիզամիլզ քէլամլար
մէսէրրէթպախշ շէյլէր խոլ: Պու չէհրտէ
վազթըմըզ չօգճա Առաջնորդարանտա կէշիբիպ
իքի սաաթ գատար Ստեփաննոս Սրբազան իլէ
միւլազաթ էյլէտիք: Պու միւլազաթ 20—30
սէնէ էվվէլ Իզմիրտէ Մէլքիսէղէք Սրբազան
վէ Խա Քէօյ տէ տախի Տէր Դեոբզ Արժուանի
իլէ կէօրիւշտիլիւմիլզտէ հիսս էթաիլիմիլզ

Լեզգէթի ինթար էյլէտի: Միւմաիլէյէ կրթական ֆոնտ իչլան հափրլըշ պիր նոր կտակարանը հէտիյէ էթտիյիմիզտէ թէշէքքիւր իլէ գապուէ տիպ, անը իլք թէրճէմէ էտէն Լահակ Մեսրոպա վէ չիմաի տէ անը թէքրար նէշը էտէն Ամէրիգան Քիթապը Մուգատտէս չիրքէթինէ չի քրանիյէթինի պէյան էթտի:

Իսթանպուլ.— Պուրատա իլք մահգուղիյէթիմի մուճիպ օլան խուսուս Պայպլ Հաուդ տաւմանուէլ յիլիսէսինտէ Ա. Տիմ. 3, 16 իւ, գերինէ իշիթտիյիմ պիր վաղ խաի չլարմէթու վաիդ քէլամտա պուլունան տէրին մանաւարը իյլան էթտիքտէն սօնրա խաւասէթէն կէօսթէրաիքի, Ալլահ ինսան օլաու թաքի պիլի Ալլահա թէրթի էյլէյէ: Վէ Քրիսթիյանլարըն վազիֆէտի պու տալէթի պիլիպ անը պիլֆիլի իճրա էթմէք տիր: Քէյա Պասրխար Մրազան իլէ միւլազաթըմըդտա միլլէթին հիւքսէք սիյրէթէ մալիք օլմաը պապընտա միւշարիլէյին պիր փէտէրէ մախուս հասրէթէ տօլմուշ օլաուղունու կէօրտիւք: Ազգ. Հայունեաց ընկերաթիւնըն հիւնադիր Տիկ. Ասատուր ըն էրմէնի նիւա թաիֆէտինին թալիմի խուսուսընտա կէօսթէրաիյի սէօյիւնմէզ աչգ. վէ հօրուլմազ դայրէթտէն տօլալը մահգուղ օլտուգ: Մայիս 25 Կիրակի կիւնիւ իլք տէֆա օլարազ Ս. Փրիյցտէ Ազգ. սահմանադրութիւն գիյարէթինտէ միւշահէտէ էթտիյիմիզ շէյլէր, հիւրիյէթ վէ թէրազգըյա տօղրու սիւրաթլա աւընան առըմլար պիլի մէսրուր էյլէտի: Պու միւնասէպլէթ Ամալար իչլան օլան իւրտմէթիմիզտէ Յ. Վէ Աքչակ Թօփալեան էֆէնտիլէրէ, Մարթին Նիկողայոսեան էֆէնտիյէ վէ սաիւ տօսթլար մատտի մուալէնէթլէրի իլէ պիլգէ ճէսարէթ վէ իւմիտ վէրաիլէր, անլէրտէն տաիւ մէմուներգ:

Ամերիկան Քիթապը Մուգատտէս շիրֆէթի.— 27 սէնէ տիր աճէնիթի օլտուղըմըզ Ամէրիգան Ք. Մուգատտէս չիրքէթի հազընտա տաիւ պիր գաշ սէօզ սէօյլէմէք խոթէրիզ: Մէզքիւր չիրքէթ վէ ալէլուխուսուս անըն իսթանպուլ միւտիլիյէթինին 1913 սէնէսի րաիօթը Բահնիւնանըն 21 ինճի նումէրօսընտա նէշը օլունմուշ օլուպ անը գարիյունը քիրաճըն թէքրար միւթալէա էյլէմէլէրինի թալսիյէ էտէրիմ: Շիրքէթի մէզքիւրէնին զարպ աճէնիթի Տօգ. Պօլն կիւն պէ կիւն հէնի թէտպիլլէր իլէ վէ հալը ու քէյֆիլէթլէրին մաթլուպունա կէօրէ իշ տաիլէլէրինի կէնիլէթ-

մէքլէ պու տիյարտա Քիթապը Մուգատտէսին թամիմինէ սայ էթմէքտէ տիր: Քիլիտա վէ ֆէրալէրաէ տաիւ չիրքէթին իչինէ տօղրու իշիթրաք հիսսինին թէզայլուս էթմէքտէ օլաուղու անա կէօնտէրմէյէ չիմիլէթ էթտիքլէրի իշիլէր իլէ խապի օլունույօր: Իմաի չիրքէթ իչլան գալիլէք վէ ճիւմէ իշիլէրի իչլան տաիւ թէսպիր վէ սասագաթ թէմէնի էտէրիլ:

Ն. Մ. ՄՈՍՏԻՉԵԱՆ

Տեղապահ

ՔԵՍԱՊ ՀԱՅ ԱԻԵՏԱՐԱՆԱԿԱՆ ՄԵՔԹԵՊԼԵՐԻՆՏԷ ԿԵՄԵՆՆԻ ԼԻՍԱՆԸ

(ՎԵՐ. Տ. ԳՈՒՆՏԱԳՃԵԱՆ, ՔԵՍԱՊ)

Քէսապ վէ ճիւլար գարիյէ վէ չիթթիլքլէրտէ 6000 գատար, սըրֆ էրմէնի օլան պիր էհալի տալին օլուպ, պունտան 2500 գատարը, ինճիլի ճէմաաթա մէնսուպ տըր: Իշպու էհալի քէնաիլէրէ մախուս պիր գաւառաքարաւ խոթիմալ էտէր թի անը պիր հօլ իլէ թարիֆէ չըզըլմազ իմքեան խարիճինտէ տիր: Օլ լիսանտա նէ արար իսէն վար, Արապճա, Թիւրքճէ, գրաքառ, աշխարհաքառ պիրպիլլէրինէ էօյլէ գարըշմըշ աըրլար թի, անտէն պիր մանա չըգարմազ իչլան անճազ վէ անճազ խաման լաւըմ տըր: Պու լիսան փէք ճիւլի պիր ֆարգ իլէ ճէպլիլ Մուսա հէվալիսինտէ տաիւ խոթիմալ էտիլիր:

Թալիմ իչինտէ սէնէլէրտէն պէրու աիգգաթըմըզը ճէլալ էտէն խուսուսաթտան պիր պէլլիսի լիսան մէսէլէսի օլմուշ տըր: Զաթէն պու տիյարտա լիսան մէսէլէսի էն մուհիմ մէսէլէ օլուպ անը զըսա պիր վազըթտա հալլ էթմէյի մէմուլ էթմէք համագաթ տըր: Շու գաւառաքարաւ սէօյլէյէն սիւպեանըմըզա էվէլալ Հաճիլը լիսանը թէտրիս էթմէք կէրիլի սուալը պիլի էփէյի մէշղուլ էթմէքտէ օլաու: Կէշմիլ 40-50 սէնէլէր գար, ֆընտա մէքթէպլէրիմիլ հօգ հիւքմիւնտէ օլուպ, անտէ տաիւ ումումէն Թիւրքճէ խոթիմալ էտիլմիլ տիր: Լաքին շու սոն 8-10 սէնէլէրտէ իպթիտաի վէ իւլէտի մէքեաթիպիմիլ մունթալամ պիր հալա դօյմազըզա պաշայընճա գարըմըզա չըզան մէսէլէ եինէ լիսան մէսէլէսի օլաու: Իշպու մատտէյի էթրաֆըճա միւթէրտտան սօնրա, պաթէճրիպէ կէօրտիւք թի շու էլտէ օլան գաւառաքարաւտան

տէրհալ աշխատհարառա կէշմէք հէմ մանթըզա , հէմ ուսուլը թալիմէ հէմ տէ վաղըթ վէ մաս-
րաֆճա իտարէյէ մուվաֆըզ տրր : Օլ սէպէպ-
տէն մէթթէպլէրիմիզին րէտի լիսանը հալըն-
տա անա լիսանըմըզը գապուլ էտէրէք , ճէ-
միի միւսահէպէ վէ թէտրիտաթը օլ լիսանտա
իճրայա պաշլամըզը : Չօճուզ 5 սիննինտէ
մէթթէպէ կիրիպ , 15 սիննինտէ իթմամը
միւտտէթ էտէր վէ անտէ տարիմա էրմէնիճէյի
գուլլանմաղա մէճպուր տըր , Պու . հօլտա էր-
մէնիճէ քէնտինին սէօյլէտիյի , սէվտիյի վէ
անըն իլէ տուա , թէրէննիւմ վէ թէֆէքթիւր
էթտիյի , պաղնի տէ կէօրիւշաիւյի . լիսան օլ-
մուշ տըր : Թիւրքճէյէ 6 , Ինկիլիզճէյէ 5 սէնէ
վաղըթ թախսիս էտիլմիշ տիր : Սօնրաքի լի-
սանլարճա պիրազ զաաֆ կէօրիւլմէսի թապիի
տիր : Լաքին պու թէրթիպ վէ ճէհտին սէմէ-
րէսի հալընտա շիտի Բէսապ վէ ճիւլարընտա
800-900 գատտը թէքմիլ Հայախօս պիր սիւպեան
կիւրուհու վար տըր քի անլէր սալթ քէնտիլէ-
րին պօղուզ լիսանլարընը վէ էրմէնիճէյի պի-
լիպ սէօյլէրէր : Պու հալ պիզի կիրանկի մէք
թէպլինի տաիի էրմէնիճէ եափմաղա մէճպուր
էթտի : Քիլիսա պինսմըզ օլմատըզընտան
4-5 սէնէ տիր Տղայոզ Բեմը նամըյլա սյըր պիր
վազ խըտմէթիմիզ օլուպ անտէ սիւպեանա
էրմէնիճէ վազ էտիլմէքտէ օլուու : Շիտի եազ
միւնասէպէթիլլէ հէր կիրանկի , հէնի , տոմա
իւզէրի աչըզ քիլիսատա էվվէլա 10-15 տա-
զիգէ չօճուզլարա աիտ էրմէնիճէ պիր բուհանի
խըտմէթ իճրա օլուուր , օլ լիսանտա տուա վէ
վազ էտիլիպ իւահի սէօյլէնիլիր : Պու թէրթիպ
պապա վէ անալարա տաիի պիրազ էրմէնիճէ
էօյրէտիյօր : Մէմուլ վէ արդումուզ չու տըր
քի , ատըմ պէ աաըմ իլէրի կիտէրէք , էնճամ
հէմ բուհանի իպատէթլէրի հէմտէ պիւթիւն
գարիուհու լիսանընը աշխատհարառա թէպ-
տիլ էտէլիմ : Իրատէթ՝ ազլ վէ ֆէրատէթ իլէ
պիրլէնէրէք չօգ չէյլէր հափար :

Պուրաճըզտա : էրմէնիճէ լիսանը մէսէլէ-
պինէ տաիր չու պիր գաշ իուսուսու պէրաի
մալիւմաթ իլավէ էթմէք իսթէրիզ :

(1) Պիզ պու իսլահաթա , չու սօն սէնէլէր-
լէրտէ զուհուր էտէն էրմէնիճէ լիսանը տա-
վասընտան չօգ էվվէլ պաշլատըզ : Պու կէօս-
թէրիւր քի գաւառլարտա վէ ատի քէօյլէրտէ
խուսուսա Փրօքսալնք միւնաքարտ արատընտա
տաիի էրմէնիճէյին թէրվիճ վէ թամիմի իչիւն
սյըզ վէ ույանըզ օլանլար վար տըր վէ անլէր
էյի իչէյօրլար :

(2) Պիզ պու իսլահաթա ճէպր իլէ տէյիլ
անճազ թապիի վէ մանթըզը պիր եօլ իլէ գա-
տէմզէն օլարզ : Կէշէն սէնէ զազէթալարտա
օղուհան պիր չօգ պահսլարտան էօյլէ անլա-
շըրլյօր իտի քի , պազը զայյուր էֆէնտի
լէր պիրալն հէվի քրֆախօսլարը հայախօս
էտէճէքլէր : Իսլահաթ իչիւն զէմին թէտա-
րիւք շարթը էվվէլ իտիլինի ունութուլար :
Ղաղէթալարտա պաղըրըպ չաղըրմազտան ,
Յոքէլէան զիյնէթլէրինտէ էրմէնիճէյին ոն
պիրինճի սաաթտա զուհուր էտէն ալօգաթ-
լըղընը թասլամազտան , թահգիր եա թէհտիտ
էթմէքտէն պիր ֆաիտէ հասըլ օլմազ : Պու-
րտա պիր գաշ քիչի (չօգ տէյիլ 4-5 քիչի)
պու իչի էլէ ալտըլար , մանթըզի վէ նիզամի
պիր եօլտա , սապր իլէ իլէրի կիթալիւր ,
վէ չիտի 800-900 նուֆուստան իպարէթ
պիր հայախօս նէսլ աօղաու : Թապիի ուսուլլար
իլէ պու գատտը օլմուշ իտէ , զիյատէսի նիչիւն
օլմասըն :

Իշպու պէնտի գալէմէ ալմազտա մազսէտ ի
եէկեանէմիզ , քէնտի չախսըմըզ եա իչիմիզ
իչիւն պիր րէքլամ հափմազ եաթօա պազը
քիմէլէրտէն պիր գաշ թահսին եա թապ-
տիր քէլիմէլէրի գափմազ տէյիլ , անճազ պի-
զիմ չախսի թէճրլպէմիզի մէյտանա գօյարազ
կէօսթէրմէք իսթէրիզ քի , քրֆախօս իլէ հայա-
խօս , խուսուսա Լուս . իլէ Փրօ . միլլէթտաշար
«էրմէնիճէ սէօյլէմէլի սին , իւայր սէօյլէմէմ»
տէյու պիրպիրլէրինին եազասընը երթալարազ ,
մանասըզ պիր տէօյիւշէ թութուշաճազ վէ պի
հիսապ հէնկեամէ չըգարըպ ալէմի սէյրիմիզէ
տալէթէտէճէք եէրտէ ճիւլլէմիզ իլք ֆուրսաթ
իլէ վէ էն թապիի եօլտա լիսանը մատէրզա-
տըմըզ էօյրէնիճէ պաշլայալմ մէլլինիզ , պիլէն
զօրլամասըն , պիլմէլէն թէաննիւտ էթմէսին ,
պիրի էօյրէթսին , տիկէրի էօյրէնսին : Խօճա
վէ չալիրտ ալազասընա կիրէլիմ : Տիւնհա
թամաշատան տօյմազ : Պու կիպի մէսէլէլէրին
զուհուրուհտա եալարա էթմէք ազգասիւրիք
տիր տէյու գըյաա էթմէք համապաթընտան
վազ կէշէլիմ : Հէր հանկը պիր էյի նէթիճէ
սէօզ իլէ տէյիլ անճազ գուլվէթ վէ իճրաաթ
իլէ հասըլ օլուր : Ուսուլ , թէրթիպ վէ իտարէ
իլէ տէյիլ սալթ պու մէսէլէյի անճազ սաիր պիր
չօգ մէսէլէլէրի հալլա չըզըշաազ նէ՝ գատտը
ֆաիտէլի օլուր : Հէման պուհա պէնզէր վէ
պուհտան տահա մուհիմ պիր մէսէլէ եանի
Ազգային Միութիւն մէսէլէսի մէյտանտա

տեր: «Էսէլիմ» «հափալում» տէյու զօրայան չօդ, ամմա եօլ կէօսթէրէն, սուհուլէթ վէրէն, իթթիհաա իչին զէմին թադաթի էտէն եօդ տեր: Պիլիմ գրչապըմըզճա չիմաթի մէսլէք իլէ նէ էրմէնիճէ լիւանը թէրվիճ էտիլէպիլի, նէ տէ տէվամի վէ պադի օլան պիր միտքիմն հա- սըլ օլուր: Այրըմըլարը պիրլէշտիրէճէք, ճա- հիլլէրի թալիմ էտէճէք, զալպլէրի գալպլէրէ հափըլտըրաճադ, լիտանըմըլըն, միլլէթիմիլին լիյադաթ ը զաթիլէսինի իպրադ էթտիրէճէք եօլլար արայարադ արը քի, մազսէտիմիլտէ միլլէսէլ օլաճադըլ: Քիաշքի միլլէթէ արա հէր պիր մէսէլէյի պու եօլտա հալլա սայ էյ- լէսէք:

ԷՄՓՐԷՍ ԱՎ ԱՅՐԼԷՆՏ ԳԱԶԱՍԸՆՏԱՆ

Էմփրես ալ Այրլենտ կէմիսի(քի կէչն հաֆ- թա տէտիլիմիլ կիպի 8000 թօնօլուզ պէօլէք պիր վափօր խաի) Գանատա սահիլինտէ Լօրէնս ըրմադընըն Օգիանտա գալուշտուզու մահալտա գօյու պիր փուս իչինտէ սայքի հարէքէթսիլ պիր սուրէթտէ տուրմուշ պէքլէր իքէն, պիր Նօրվէճիա վափօրը խըզ իլէ կէլիպ անա չարիլլարադ անը 20 տադիգէտէ պաթըրմըլ խոի: Վափօրտա պուլուճան 1500 գատար նուֆուստան 4—500իւ իւլլաա օլապիլմիլ տիր: Պուճարըն արապընտա Սեյիլիլլըն ալմի ալա- լարընտան օլան պիր կէլին վէ կիւլլէյի վար խոի: Գաղանըն վուզուլընտա պուճար պիրի- պիրլէրինտէն այրը տիւշտիլէր: Կիւլլէյի զէվ- ճէսինին պօղուլտուղուճու զանն էտէրէք քէն- տիսի տէ արթըդ տէնիլին տիպինէ դարդ օլ- մադ իսթէտի իտէ տէ, պիր զաչ սաաթ սօն- րա քէնտի քէնտիսինի եազընտաքի սահիլ չէհրտէ, Բիմուսթիտէ սազ սէլիմ պուլտու: Կէլին տալի կէմի փաթյաադգտան սօնրա տէնիլլին իչինէ տիւշտիլլ խոի: Պիր թախթա փարչասընըն մուսվէնէթի իլէ հիւզլն իքի ա- տէմ պու գատընը կէօրիւպ գուրթարարադ Բի- մուսթիլէ կէթիլաթիլլէր վէ օրատա կէլին կիւլլէյի պիրի պիրինէ գալուշադլար: Իքի թօրօնթօլու զըզլար պիրի 10 վէ տիլէրի 7 եաշընտա օլտը- զը հալտա, մէքթէպտէ հիւզմէք տէրսի ալմըլ զլտուզլարընտան, տէնիլլէ տիւշտիլլէրի կի- պի հիւզմէյէ պաշլաադլար: Պիրիսի եազընըն- տա պուլուճան պիր թախթա փարչասընտ հէ- թիլիպ անը թութմազլա գուրթուլտու, օ պի- րի տէ պիր տէֆա սուլա պաթըլ չըզադգտան սօնրա քէնտին, ուզաադլան պիր թախթա

փարչասընտ հիւզլիւպ հէթիլէրէք անը թութ- սուլ վէ պու եօլտա օ տախի գուրթուլտու:— Խէյաա Օրտոսսուճանտա օլան Միսիս Սմիթհ նամ պիր գատըն մէգքիւր վափօր իլէ եօլ- ճուլուպ էթմէք իչին պիլլէթինի քէստիրմիլ խաի: Կէճէ թիւյաադընտա պիր գազայա ուղրա- յըպ տալլադար արապընտա գալադընը կէօ- րիլէք ույլուտան ույանտըղընտա թիւյասընը զէվճիլէ նազլ էյլէտի: Վէ պու թիւյատան միլթէստիրէն պիլլէթի կէրի վէրիպ օ վափօր- լա եօլճուլուպ էթմէքտէն վազ կէչտի:

ՀԱՓԹԱ ԻԱՊԷՐԼԷՐԻ

ՏԱԽԻԼԻ

Մեհլիս Մեպուսան. — Մէճլիս Մէպու- սան պու հաֆթաքի իճթիմալարընտա մուվազ- գաթ գանուշարըն միւզաքէրէսինի տէվամ էտիլ պիր չօղլարընը գապուլ էթմիլ տիր: Յու- նիս այրըն մուվազգաթ պիր այլըպ պիւտճէտի 332,578,978 զրչ. օլարադ թաստիք օլուճմուշ տեր: Քիզալիք էվգաֆ նէզարէթինին տախի 6 այլըպ մուվազգաթ պիւտճէտի գապուլ օլուճ- մուշ տեր: Էվգաֆ նէզարէթինին 6 այլըպ պիւտճէտիին 44,054,385 զրչ. մէսարիֆինէ գարը 44,828,533 զրչ. վարիաթը վար տրը: Քէգա Զրաաթ պանգապընը Մալլիյէ նէզարէ- թինէ էթմիլ օլաուղու իգրազլարըն գանուշ ը մուվազգաթլարը թաստիք օլուճտու: Սալլիյէ էնճիւմէնի հաթիմ ի միւնֆէրիտ լաիհաի գա- նուշիլէտի հազընտա Զօհրապ էֆ. նին թէք- լիֆինի գապուլ էթմիլ օլարադ մէճլիս տախի ալլէն թաստիք էթմիլ վէ Սալլիյէ նազըրընըն ուֆադ պիր թասիլաթ թալէպլէնի րէտտ էթ- միլ տիր: Չէքիրկէլէրի իթլաֆ էթմէք հազ- գընտաքի լաիհա ի գանուշիլէ հազընտա տա- խի միւզաքէրաթ ճէրէյան էթմիլ վէ պազը ուֆադ թասիլաթ իլէ գանուշ հէյէթ ի ումու- միլլէսիլլէ գապուլ օլուճմուշ տեր: Խուսուսի չախսլարա ախա թէլլֆօնլարտան թահսիլ օ- լուճաճադ վէրկի գանուշնամէտի իքինճի գրա- աթընտա ալլէն գապուլ օլուճմուշ տեր: Մէճ- լիս ի մէպուսան օրաուլա պիր թէյլարէ հէալիյէ էթմիլէ գարաթ վէրմիլ օլտուղուճտան Հարպիյէ նէզարէթի խուսուսի պիր թէլլէրիլէ իլէ թէլէք- քիւրաթընը վէ թէյլարէնին 1,800 լիւրայա սա- թուճ ալլէնապիլլէճէլլինի պէյան էյլէմիլ տիր: Մէճլիս քէգա գանուշ ը ճէգանըն պազը մատ-

տեղերին թափել էսէն վէ պաղը եկնի ահ-
քեամը ճէզպել իւրվէ էսէն լախա ի պա-
նունիւնէրի ուզան պիր միւղաքէրէսէն սոն-
րա գըսմը ազամը դապուլ օլունմուշ վէ պա-
ղըսարը տախի պէրա ի թափել էսէնմէնէ
կէօնաեքիւմիւն տիր։ Նիւայէթ Մէճլիսի մէ-
պուսանըն սոն ճէլսէսինտէ աչար վէրիւսինին
իսլահը հազգընտա նէշը օլունմուշ օլան գա-
նունը մուվաղղաթ միւղաքէրէ էտիրտի։ Հիւ-
րիւմէթ պու գանուն մուճրպինճէ պէշ սէնէյէ
զատար աչար վէրիւսինին թահալինին եկնի
ուսուլլարա ետիմագ վէ պէօյէճէ խալինէ ի
տէվէթ իլին ֆազլա վարիտաթ թէլմին էթ-
մէք իլին թէճրիպէր հափաճագ վէ պու
թէճրիպէլլաէն հապը օլան նէթիճէ կէօրէ
եկնի պիր աչար գանունաթիւս գալէմէ ալ-
նաճագ արը։ Պու մէսէլէ հազգընտա տէվամ
էտէն ուզուն միւղաքէրէ զարֆընտա պիւթին
սէօյէյէն մէպուլար չիմաթի աչար ուսուլլա-
նուն ալէյինտէ սէօյէմիւլէր վէ պաղըսարը
տախի թէճրիպէ իլին օլան 5 սէնէ միւստէ-
թի 1—2 սէնէյէ թէնպիլ օլունմուսըն թէքիֆ
էթմիւն տիրէր։ Լաքին նիհայէթ գանուն այ-
նէն գապուլ օլունմուշ արը։

Թիւրքիա-Եռնանիստան միւնստէպաթը պու-
հաֆթա զարֆընտա էփէյի կէրիլնէլմիւն տիր։
Եռնան մաթպուսթը վէ էֆքիսարը ումուսի-
յէսի Թիւրքիատա պուլունան Բումըրգաաշ-
լարը վէ տիհաաշլարընը մէզպիւմէ տիւշար
օլտուղարընը վէ հիւքիւմէթ ի Օսմանիյէ Թը-
րաքիտտան սոնրա Ասիա ի Սուգրա սէվահի-
լինտէ պուլունան Բումլարը տախի հիւքիւմէ
մէճպուր էթմէքաէ օլտուղունու սէօյէյէրլար
վէ Թիւրքիայա գարըն չէտիտ թէտապիր իթ-
թիսաղ օլունմուղ յիւղիւմիւնիւ թէէքիտ էտի-
յօրլար։ Էֆքիսարը ումուսիյէնին Եռնանիս-
թանտա պու ղէլէհանը թապի հիւքիւմէթ
վէ փարլամէնթիյա տախի ալա էթմիւն վէ Մ.
Վէնէցէլու մէպուսանտա քէնաինէ իյրաա օ-
լունան պիր սիւվալա ճէվապէն Թիւրքիա ա-
լէյինտէ չէտիտ պիր նութգ իյրաա էյլէմիւն
տիր։ Մ. Վէնէցէլու նութգունտա Բումլար
իւղէրինտէ իճրա էտիլէն իթիսաֆաթտան պահ-
էթաթաէն սոնրա չու սէօյէրի սէօյէմիւն
տիր։ «Լաքին պիր մէսէլէ տիր քի պու հալըն
պէօյէն տէվամը գապիւլ մի տիր վէ պունա
տահա ուզուն վագթ թէլամիւլ էթմէք
միւսթին օլապիլէճէք մի տիր։ Աղղըմտան

թափրի պաղիլ օլմայան սէօյէր չըգարմագ
իսթէմէմ, Լաքին էկէր Մէճլիսի մէպուսան
հուպուսանտա վագիլէթին աղըրաշարղընը վէ
հէմ տէ փէք ղիյատէ աղըրաշարղընը պէյան
էթմէվսէմ էն իպիլատա պիր վագիլէթաէ
թէքիսարը էթմիւն օլաճաղըմ։ Էկէր պու է-
սէֆինիլիլ հալա իսթամ վէրիլմէքաէ հիւքիւ-
մէթ ղէվալը ֆէլաքէթգէսէլէրէ անճագ աճը-
մագլա վագթ կէլիւմէմէյէ մէճպուր օլաճագ
արը։» (Շէտիտ աղղըլար) Թիւրքէն ղագէթա-
լար Վէնէցէլու պու թէհտիտէրինի գայա
էթաթաէն սոնրա անըն պու կիպի սէօյէրլէ
իլի հիւքիւմէթ արտալնտա տօլտուլլաճաթը
նագապիլ ուչարուլար աշարղընը իւրվէ էտի-
յօրլար։ Վէ պաղըսարը տախի Վէնէցէլուսըն
պու պէյանաթընըն պիր պլըֆ վէ փարլամէն-
թի օյունու օլտուղունու սէօյէյէրլար։— Թալէ-
աթ պէյ պիլ խասաա մուհաճէրէթ մէսէլէսի
իլին Իզմիր վիլայէթիլէ պիր սէյյահաթա չըգ-
միւն տըր։ Թալէաթ պէյ Պուրհանիյէ վէ էտ-
րէմիտաէն Պապ Սիլիյէ չէքմիւն օլտուղու
թէլէգրաֆիլաթա մուհաճէրէթ էթմէք իսթիյէն
պիր չօք քիմսէլէրի իսկէլէտէն չէվիւմիւն օլ-
տուղունու, հաթթա կէրի տէնմէք իսթիյէն-
յէնէրի ճէպրէն կէրէրինէ կէօնաեքէճէլինի,
մուհաճէրէթի մէն էթմէք խուսուսընտա հիւ-
քիւմէթին վէրաթի էմրիւրի էյի իյֆա էթմէ-
միւն օլան մէմուրլարը աղ էթալիյինի վէ Բում-
լարա թէճալվուղաթա պուլունանլարը չիտ-
աէթլէ թէճիլէ էթտիրտիյինի պիլտիրիյօր։
Թալէաթ պէյ Մէնէմէյէ տախի կիթմիւն վէ օր-
տա 2,000 գաաար Բումլարըն մուհաճէրէթէ
հաղըրանտընը իշիտէրէք վալի իլէ պէրա-
պէր անլէրի իսքիաթ էթմիւն վէ անլէրի ֆի-
րիւրիլինի թէպուլ էթմէյէ իգնա էթմիւն տիր։
Թալէաթ պէյ Իզմիրէ միւվալէթ էթմիւն վէ
օրտա միւստէպաթա սուրէթաէ իսթիլպալ օ-
լունմուշ արը։ Միւշարիլէյին չէրէֆինէ Իզմիր
պիլէտիլէսի 80 քիլիք պիր ղիյաֆէթ քէ-
չիտէ էթմիւն տիր։— Իզմիր ճիւղարընտա Գարա-
պուրունտա տախի պիր հատիսէ գուհուր էթմիւն
տիր քի պէօյիւմէսինտէն գօրգուլլօրտը։ Իզմիր
վիլայէթինտէն խարիճէ գօյուն իլարաճ էթ-
մէք էվլէլէ մէն օլունմուշ իտի։ Սագըղ ա-
տալընըն էթի իտէ Իզմիր վիլայէթինին գօ-
յունլարընտան թէտարիք օլունուր իտի։ Շու
հալաէ Սագըղտա էթ գրլլէթի հիւքմ ֆէրմա
օլմագա պաշլատը։ Իշթէ պաղը Ատալլար
Իզմիր վիլայէթինէ չըգարագ պիր սիւրիւ գօ-

յունու զաչազ թարգմանէ կէօթիւրմէք իս-
թէրլէրսէ տէ Ժանտարմալար թարափրնաան
միւմանաաթ օլունուր վէ պունսն իւղէրինէ
իքի թարափ արաւընսա վազը օլսն միւսա-
տէմէտէ 2 Ժանտարմա զաթլ օլունուր վէ 2
Ժանտարմա տախի ճէրհ օլունուր : Թանկին
մախապրինին հազարդրնա նազարէն պիր
Եունան թորիէտօսը սահիլէ զայըզլար կէ-
թիրմիլ վէ ճանիլէր գոյունլարը տա պէրապէր
ալարագ Ատայա զաչմազա մուվաֆֆազ օլ-
մուչլար : Հէր նէ գտար Թիւրքիա վէ Եու-
նանիսթան արաւընսա մուսիլ ի կոտիլէ պիր
մէրթէպէտէ պիր կէրկինիլք վար իտէ տէ :
հիլ տէյիլ զահրէն կէօրիւնաիլինէ նազարէն ,
հիւքիւմէթ ի Օսմանիլէ պիր մէսէլէ իհտա-
կէմէք նիլէթինտէ օլմայըպ , իսթիլաֆը տօս-
թանէ հալլ էթմէք թարափտարը տրր : Թայէ-
աթ պէյին սէյյահաթը տախի պու մագսէտէ
միւսթէնիտ տիր : Եունան հիւքիւմէթի Ամէ-
րիգատան 2 զըրհլը սաթուն ալմըլ տէյէ
պիր խապէր տէվէրան էթաի իտէ տէ , պու
խապէր պազը մէնպալարտան թէքդիլ էտի-
լիօր : Սուրբան Օսման արէտնօթը տախի կօ-
նիւմիւգտէքի Ազոսթօստա Օսմանլը ճուլարը-
նա կէլէճէք տիր :

Միւրքիւնիլի.— Սրանսար Օյլ զուսմանիա-
ւընըն Օսմանլը հիւքիւմէթինէ իզրազաթտա
պուլունաճաղը հաժաախինի հիւքիւմէթ ըս-
մէն թէքդիլ էթմիլ տիր : — Գայսէրի սան-
ճաղը միւսթապիլ պիր սանճազա թահվիլ օ-
լունմուչլ տրր : — Թանկն Պրուսա մախապէ-
րինտէն ալարը պիր թէլէդրաֆա աթֆէն ա-
թիտէքի մախիւմաթը վէրիօր : Գարաճապէյտէ
(Մուսալըճ) հիւքիւմէթ չիւպէլի իքի էլիսա
տէրտէսթ էթմիլ տիր : Իճրա էտիլէն թահի-
զաթ նէթիճէսինտէ պու իքի չախալըն թէպուիլ
ի հուվիլլէթ վէ գըյաֆէթ էթմիլ իքի Եունան
գապիթի օլաուզու անլաշըլմըլ տրր : Պունլար
Բուսլարը հիճրէթէ թահիլք էտիյօրլար իմիլ :
— Թիւրքէ զազէթալարըն հազարդրնա նա-
զարէն Սիսամ էհալիսի տիյունը ումուսիլէ ի-
տարէսինի հաղմա վէ Իսլամլարա գարչը թէ-
ճաժուզաթտա պուլունմուչլ տըրլար : Բէզա
Գաժալատա Եունան մէմուրլարը Իսլամ հա-
նըմլարը Եունան տօնանմաթը մէնֆաաթընա
իանէլէր թօփլամազա իճպար էթմիլլէր : —
Եունան հիւքիւմէթի Սազըզ վէ Միտիլի ա-
տալարընը ըէսմէն պիր իրատէ ի գրալի լէ
քէնաթինէ իլհագ էթմիլ տիր : — Կէլն ճիւմա
կիւնի Իսթանպուլուն Ֆէթհիլին 461 ինճի սէնէ

ի տէվրիլէսի զիյնէթլէրի պէօյիւք պիր իհթի-
ֆալ լէլ իճրա օլունմուչլ տրր : Թաչրատա
պազը մահալլարտա տախի ալիլ կլէնտէ չէն-
լիքլէր իճրա էտիլմիլ տիր : — Ատլիլէ նէլա-
րէթինտէ հէյէթ ի թէֆթիլլէ միւսթիլլէթինէ
թային օլունմուչլ օլսն Ինիլիլ Մ . Միլէլ
Գլատի Իսթանպուլա միւվապէլէթ լէլ վազիլլէ-
սինէ միւպապէլլէթ էթմիլ ալր : — Մահմուտ
Շէվքէթ փաշանըն գաթլընըն սէնէ ի տէվրի-
լէսի միւսթապէլլէթ մէրհումուն թիւրպէսին-
տէ բուհանի խըսմաթ էյֆա օլունմուչլ վէ
Մահմուտ Շէվքէթ փաշանըն զիքրինէ իտաթէ
էտիլէճէք օլսն պիր ապիւսին թէմէլի ա-
թըլմըլ տրր :

Ի Ա Ր Ի Ճ Ի

Արնալուզադտա ասըլար կլէն փազար էր-
թէսի սաաթ տէօրթտէ իւլ նօլթատան Տու-
րացցօ իւղէրինէ հիւճուս էյլէլիլլէր տիր : Պիր
զաչ սաաթ տէվամ էտէն միւսապէլլէթին
սօնրա միւրալայ Թօմըն պիր գուրչունլէ թէլէթ
էտիլմիլ տիր : Շէհրտէ պուլունան պահիլլէ
էֆրաաթը հալընըլ սէֆարէթլիլլէ փրէնսին սէ-
րայընը միւտաֆաալա թային օլունմուչլ տրր :
Իլք հիւճումտա չէհրին պիլա միւմանաաթ ,
տէրհալ աթիլլին էլլինէ տիւլէճէյի զանն էտիլ-
միլ իտէ տէ , պիլաթըլլէ վազիլլէթ տէյիլմիլ
վէ չէհրին գուրթուլմաթը իւմաի հաթըլ օլ-
մուչլ տրր : — Տէպրէ էհալիսի փրէնսէ խիթապէն
պիր Թիւրքճէ մէքթուպ հազարագ Արնալուզ
հիւքիւմէթ ի հազրէսինէ պէյանը սաաապաթ-
տա պուլունմուչլար , վէ քէնաթի իլիւն է-
թիւմէ գաաար կիտէճէթլիլլին պէյան , վէ
Տէպրէ հէվալիսինտէ Արնալուզա պայրազընտան
պաչապ պիր պայրազըն թէմէվվիւճ էթմէսինէ
րիզա կէօսթէր Նէլէճէթլիլլին պիլաթիլլէր
տիր : — Թիրան հէվալիսինտէքի ասըլար իտէ
էլպաաան իւղէրինէ սօղրուս հիւքիւմէթտէ տիր-
լէր : Ինիլիլլ հիւքիւմէթի Տուրացցօյա պիր
հարպ սէֆինէսի հօլլամըլ տրր :

Բուսիա Չարը վէ տիլէ ի իմիէրաթօրը
Բէօսթէնէտէ Բումանիա պաչ վէքիլի վէ աի-
լէ ի Գրալի թարափընտան քէմալը իհթիլլամ-
լէ գապուլ օլունմուչլ տրր : — Մայր հէլեղեցի-
տէ պիր թէլէքթիւր ալինի իճրա օլունմուչլտան
սօնրա գրալիլլանըն սահիլտէքի քէօթիւնտէ
պիր շիյաֆէթ քէլիտէ էտիլմիլ տիր : Ալի
վազիլտա պաչ վէքիլ թարափընտան Բուսիա
պաչ վէքիլլ միւսթի Սաղանօֆըն չէրէֆինէ պիր

զիյաֆէթ վերլմիշ տիր: Պատէհու պիր ասքէրի կէշիա վազը ոլուպ անա 25,000 քիշի տախիլ ոլմուշ տըր: Բուսիա Չարը Բուսէն ասքէրլէրին մուլաֆֆադիյէթինստէն տօւայը Բուսմանիա գրաւընը թէսլլիք էյլէմիշ տիր: Պատէհու Սրանսաք հարաքէթ էյլէմիշ տիր: Լաքին պաշ վէքիլ Սազանոֆ Բուսմանիա ախլէ ի Գրալինին միւսաֆիրի ոլմագ իւզրէ Քէօսթէնճէտէ գալմիշ տըր:—Ձիյաֆէթ էսնասընտա իքի հիւքմաարար Բուսիա վէ Բուսմանիա արասընտաքի ալազա ի տօսթանէտէն պահիս նութզլար իրատ էյլէմիշլէր տիր:—Պրանսատա Ռիպօ գապինէսինին սուգուլթնտան սօնրա Պ. Փուանգարէ եէնի գապինէնին թէշքիլինի Պ. Պ. Վիլիանիյէ թէսլլիմ էյլէմիշ տիր: Իմտի եէնի գապինէն շու սուրէթլէ թէշէքքիւլ էյլէմիշ տիր:—Պ.Պ.Վիլիանի պաշ վէքիլ վէ Խարիճիյէ նազըրը, Մէսիմի՝ Հարպիյէ, Կոթիէ՝ Պահրիյէ, Օկանիէօր՝ Մէարիֆ վէ սէնայի, Նուսնո՝ Մալիյէ, Պիէնվընիւ Մաթէն՝ Ասլիյէ, Ռէյնո՝ Միւսթէմլէքիսթ, Թօմայն՝ Թիճարէթ նազըրը:

Ա Ձ Գ Ա Յ Ի Ն

Ազգային ժողովըն կէշէն հաֆթաքի իճթիմարնտա Վարչութիւնըն թէքլիֆ էթմիշ ոլտուղու միլլի վերկի գանուենամէսի միւզաքէրէ ոլունմուշ տըր: Պու գանուենամէ մուճիպինճէ հէր Իսթանպուլը Էրմէնի սէնէվի 25 դրշ. նիզամի վերկի վերէճէք տիր, վերմէյէնլէր միլլի հուգուգտան, մէսէլա քաղաքիս երեսիսիսան ինթիսապ էթմէք վէ ոլունմագ հազընտան մահրում ոլաճագ տըրլար: Միւզաքէրէ էսնասընտա 25 դրշ. չօգ ոլտուղու վէ պուենուն օն դրուշա էնտիրիլմէսի թէքլիֆ ոլունմուշ վէ մէճիս 10 դրշ. ոլմասընը գապուլ էթմիշ տիր: Պու օն դրուշ հատտը ագէլլ տիր, հէր քէս թապիի քէնտի նայսիյէթինէ կէօրէ պուենտան չօգ վերմէյէ չալըչաճագ տըր: Գանուենամէնին իւք ալթը մաստէլլի Ազգային ժողով թափընտան գապուլ ոլունուպ պագի մաստէլլէրինին միւզաքէրէսի կէլ հաֆթայա գալմըն տըր:—Հալէպ աւաջնորդը Ներսէս Վրդ. Տանիլէան իսթիֆա էթմիշ տիր:—Խարբուլտա Մէզիրէ Էրմէնի Գաթօլիքլէրինտէն Միքայէլ էֆ. Արսլանհան վէֆաթ էթմիշ ոլտուղունտան մէրհումուն ճէնաղէսի իւզէրինէ Էրմ. Գաթօլիքլէրինին քիլիսասընտա ալին ի բուհանի իճրա էսիլի իքէն գերապայծառ Իսրայէլեան մէրհումուն էվլէլճէ աֆարօղլանմըշ մախտուում:

Նու տախի քիլիսատա կէօրէրէք ալին ի բուհանիյի գաթ էթմիշ վէ մէրհումուն ողլու քիլիսատան տիշարը չըգմատըգճա ալին ի բուհանիյէ տէվամ ոլունմայաճաղընը իսթար էթմիշ տիր: Թապիի պու ազլա վէ Վիճտանա գարըն ոլան էմրէ էնալի թարաֆընտան իթիրաղ ոլունուր, Գերապայծառ զըզարագ էնալիտէն պիրինէ «Մէլուն քէօփէք, իսթէտիլին գատար իւրիւ» տէմիշ վէ փօլիսլէրէ խապէր կէնտէրմիշ իսէ տէ փօլիսլէր քիլիսա իշլէրինէ միւտախէլէ էտէմէյէճէքլէրինի պէյուն էտէրլէր: Պունուն իւզէրինէ Գերապայծառ ճէնաղէյի պրազըպ տիկէր բուհանլար իլէ պէրապէր աւաջնորդարան չէքիլլի: Էնալի իսէ ճէնաղէյի հալլուշա չըգարարագ շարախանլարը վէ տուալարը քէնտիլէր եափարլար վէ մէզարա կէօթիւրիւպ տէֆն էտէրլէր:—Պօղոս Նուպար փաշա եազընլարտա Փարիզէ միւլվէլէճճիճէն Մըսրտան հարաքէթ էտէճէք տիր: Պիր խապէրէ կէօրէ միւշարիլէյի Դաֆգատիայը վէ պիլիսասա էջմիաճիլի տախի զիյարէթ էտէրէք յենալիսա Կաթողիկոս իլէ միւլազաթ էտէճէք տիր:—Փարիզտէ աղաը իճթիմա էթմիշ ոլան պէնէլմիլլէ Միւլիդ գօնֆէրանսընա Էրմէնի մուսիլլինին միւլէսսիլի հալինտէ Կոմիտաս վարդապետ տախի տալլիթ ոլունմուշ իսի: Կոմիտաս վրդ. պիրի «Էրմէնի քիլիսասընըն էսլի մագամլարը» վէ տիկէրի «Էրմէնի քէօյլիւ մուսիլլի» հազընտա իքի մուհիմ մէզալէլէր գրաթ էյլէմիշ տիր: Գօնֆէրանսընը րէյիսի Մ. Լուի Լալուանըն թէմէնիսի իւզէրինէ Կոմիտաս վրդ. իւշիւնճիւ պիր յիլլը տահա հազըրլամըշ տըր: Կոմիտաս Վրդ. ին լէքըրլարը պէօյիւք պիր մէրագ ոլանսընըն տըր: Իքինճի վէ իւշիւնճիւ լէքըրլար հէրարէթլի ալգըլար իլէ գարչըլանմըշ տըր: Ինկիլիդ մուրախիսաը՝ «Պիլիւն գօնֆէրանստա էն զիյատէ ճալիպ ի մէրագ ոլան» Կոմիտաս վրդ. ին լէքըրլարը իսի» տէմիշ տիր: Կոմիտաս վրդ. Պ. Շահմուրատեան իլէ պէրապէր, գօնֆէրանս աղալարընըն արգուսու իւզէրինէ Փարիզ Էրմէնի քիլիսասընտա աւարդողլիլընլարա տախի իլթիրաք էթմիշ տիր:—Նըզրուստա Էրմէնի Կէնճէլէր Իթթիհատը, թաթիլ ոլունմուշ Յառաջ գաղէթասը եէրինէ երկիր գաղէթասընը՝ նէյր էթմէյէ պալլամըշ տըրլար: Եէնի գաղէթա հաֆթատա իւշ տէֆա նէյր ոլունուպ էսկիտինին մէսլէքինի թաղիպ էտէճէք տիր:—Էսահան մէքթէպլինին պու սէնէքի մէլունէլէ-

րի՝ Սղերդ հավաքվածներն ալիւր զըզլար մէքթէ-
պի աջմաղա վէ անը քէնտի վատըթաւարդյա
իպգա էթմէյէ գարար վէրմիշ տիրէր :— Պո-
ղոս Նուպար փաշա փաթրիգ էֆ.նին խթիֆա
էտէճէյի խապէրինի զապէթաւարտան իշխու-
րէք Փաթրիգ էֆ.յէ պիր մէքթուպ հազմը
վէ փաթրիգ էֆ.նին շախտը ալէյնինտէ վազը
օլան թէճաւոլպաթտան սուլայը պէյանը էսէֆ
էթթաքաէն սօնրա խթիֆասընը կէրի ալաճա-
ղը իւմիտինի պէյան էթմիշ վէ իլաւէթին տէ-
միշ սիր քի պու հաաթիսէ մէվլիինին ելաք-
սէքլիյինի վէ հայսիյէթինի թապտիր էտէն վէ
անա սօղրու սաիրլէրին հիւրմէթինի ճէլպ էթ-
մէյէ չալըշան պիր բուհանի բէյիտիմիզ օլտու-
ղունու կէօսթէթմիշ տիր :— Թալէաթ պէյ
Պանարմատա քէնտինի խթիպպալ էտէն էրմէ-
նիլէրէ էրմէնիճէ լիսանտա «Բարի իրիկուն
Ձեզ» տէմիշ տիր : Դասասանակաւ խորհուրդ
թաթրիգ տաւալարընը ուսուլը մուհաքէմէ-
սինէ վէ մէսէլա Դասասանակաւ խորհուրդ
հուզուրունա տաւա վէքիլէրինին գաղուլ է-
տիրմէսինէ տաիր, վարչութիւնա պաղը թէք-
լիֆէրաէ պուլունմուշ տր :

Փ Ր Օ. Ճ Է Մ Ա Ա Թ Ը

Կէչէն փաղար կիւնիւ էօյլէտէն սօնրա Թօ-
գաթլւանտա սապըգ փաթրիգ Դուրեան Ա.ըն
թաւթը քիյասէթինտէ Դայսէրի մէյուսու
փրօֆ. Կ. Թումանեանըն չէրէֆինէ պիր չայ
ղիյաֆէթի իճրա օլունուպ անա 100 գտար
խուսուսի տաւէթլիլէր, էգճիւմէ էրմէնի մէ-
պուսար, Պէյ օղլու մութասաքըթը Բիսնի
պէյ, Տօգ. Նաղըմ պէյ, մէարիֆ նէգարէթին-
տէն Մահմուտ պէյ, զաղէթա մուհարրիլէրի,
թիւճճաքան վէ սաիրէ իշթիրաք էյլէմիշլէր,
վէ պու միւնպսէպէթլէ Յովակիմ էֆ. Ֆէրման-
հան Մէրվիֆուն գօլէճի, վեր. Փ. Իսկէնտէր-
հան Դայսլի թարաֆընտան վէ Բիսնի պէյ,
Տիրան էֆ. Բէլէկհան, փրօֆ. Յ. Ճէճիղեան,
վեր.Ա. Շմաւոնեան, Տօգ. Պօէն վէ Դուրեան
Ս. Իրատը քէլաւտա պուլունմուշար տր :
Պատէնու փրօֆ. Կ. Թումանեան էֆ. հաղիրունա
պէյանը թէչէքաթիւր էթթիքաէն սօնրա Ամէրի-
գալըլար խտարէսինտէ պուլունան գօլէճլէրին
ապագայնացիյ օլմատըզլարընը իզան հօլլու
պիր նութգ իրատ էյլէմիշ տիր :— Ֆարթըլտա
250 քիլի ալապիլէճէք պիր քիլիսա պինտը
ինչա ծլունմուշ տր : Մէզքիւր պինայա էսէլի
քիլիսա պինտընըն քէրէսթէ վէ արսաւընտան

մատա թաղրիպէն 100 Օոմ. լիրատը սարֆ օ-
լունմուշ տր : Պու մէպլաղըն 16 լիրատը
Սթէյլըն, 50 լիրա գտարըն ճէմաթ, վէ միւ-
թէպուգիսի Թիւրքիտա վէ Ամէրիգատա պու-
լունան տօթլար թարաֆընտան թէտիյէ օ-
լունմուշ տր :— Թէլֆէհան պիրատէրլէր իխ-
թար էտէրլէր. քի պիրատէրլէրի միւթէվէֆա
Սարգիս էֆ.նին Թիւրքիտաքի մէքթէպլէրէ
վատիյէթ էյլէտիյի մէպլաղարըն միւթաճ թա-
լէպէյէ թէվլի իշի հէր պիր միւթսէսէնին
հէյէթ ի խտարէսինէ թէլաթ էտիրմիշ օլտու-
ղընտան, օ խուսուսա Թէլֆէհան պիրատէր-
լէրէ միւրաճէաթ էթմէյէ լուզում հօգ տր :
Մէզքիւր մէպլաղարտան խթիֆատէ էթմէք
խթիյէնէր տօղրունտան օ մէքթէպլէրին խա-
րէլէրինէ միւրաճէաթ էթմէք կէրէք տիրէր :
Պու սէնէ միտիլուն մէճիսինին թէճէմիւլի
Յունիս 24 սապահը Այնթապտա ինիգատ էյ-
լէյէճէք տիր : Անտէ միւրաքէրէ էտիրէճէք մա-
տէլէրաէն պաղըլար արթիաէքիլէր տիր : Մէմի-
քէթիլմիզտէ ումում Ինճիլի իշ, կէնճէլք վէ
քիլիսալարընը, Կիրակի մէքթէպլէրիմիզտէ
խտալը լաղըմ կէլէն իսլաճաթ, միւթսէսէաթը
թալիմիյէ վէ ինճիլին իշի, քիլիսալարըն աշվա-
լը վէ անլէրի գուվէթլէնտիրմէնին չարէլէրի,
ումում պիր տախիլի թէպէր ի պէշարէթ չի-
քէթի թէչքիլի իշին իճուպ էտէն վէսաթ,
Ազգային միտքիւն մէսէլէլէրի, Ազգապէսարան
մէսլէլէրի, վէ զայրիկում : Գատըլարըն ին-
ճիլ իշինտէ մէվլիի հազգընտա պիր իքի խու-
սուսի թէճէմիւլի էտիրէճէք : Պէլքի տէ իլք
պէչ կիւն պու մատտէլէրէ վիլիտիքաէն սօն-
սօն իքի կիւն պիւսպիլթին՝ Ինճիլի Բրիւ-
թիյանըղըն էսալարընա վէ տաւէթինէ տաիր
վէ խուսուսա տօղրունտան բուհանի հայաթա
միւթլալիգ մատտէլէր հազգընտա միւրաքէ-
րէ վէ սուա էթմէքլիյէ թախսին գըլընաճաղ :
— Գարա-Թէֆի վէ Շուղուլ քիլիսալարըն միւ-
պէրլէրի իշին Մարաշ իլմ ի իլանի թալէպէ-
լէրինտէն Գէորգ էֆ. Ահապիսան սալէթ է-
տիրմիշ տիր :

Միտքիւն մէսալ վէ ապիպ ի ինթիյալ
Յ. Գ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

Կ. ՎԷՄ. ԲԷՇԵՆԵԱՆ ՄԱԹ.ՊԱՍԱՐ

Տիւրքիստէք, Մահմուտ փաշա, Բիւրճի խան Նօ. 32—34

Ի Ն Հ Ա Թ

ՄԵՏԵԱՆԱԾ ԷԹՄԵՔ ԻՍԹԵՑԵՆԼԵՐԷ

Էլիվրուպ, Համր, Թրիքսթ, Նափոյի, Մարսիլիա
վե Փարիս քաղաքներու վե

Ամերիգա, Դանասա, Պուսկոս Այրես, Պուսկոս, Դորմոս
վե Կալիպարա, Ալսարայիս, Չին վե ճափոնիայա

Սէյր ու սէֆէր էյլէյէն միւշթէհէր վե էմին Գիւ-
նրոս Լայն, Հուսայր Օրար Լայն, Գէնէսիլըն Է-
սիֆի, Փէնիմիսլըր Օրիքսթըր, Հէն. Թրանսար-
լանքիք, Թրանսիօրք Մարիքիք, Անգլը Լայն,
Ճապը Լայն վե սաիր ինկիլիզ, Ճրանսըզ վե էմնալի
գուսիանիալարըն վափօրլարընտա սէյնոհայթ էթմէք
նիյէթիւնտէ օլուպ, վափօր վե քրիստոնէսի պիւլէթլէրի
սաթոնն ալմուգ Եսիստ պու ճիհէթլէրճէ թահրիքէն
եա չիֆուհէն մալիմաթ էլտէ էթմէք իսթէյէն պու
ճիւլէ միւհթէրէր վե վաթըն Տէրիստտէթտէ, Ղալա-
թատա, Չինիլի Բըլթըր իսանընտա, Յիւնիս գաթտա
ՅՈՎ. ՀԱՆՆԷԼՍ Յ. ԱՃԷՄԵԱՆ, էֆ. յէ միւրաճէտթ
էյլէթլէրի իսան վե թալիսլէ էտիլիո: Միւսթադիւր օլ-
մայան պիր թուգըր աճէնթլէրին հիւլէրի սէպալին-
տէն Եսիստ ք Եսիստ ք օլմամադ իլիսն հէր շէյտէն
էվլէլ պալատէրի տորէսէ միւրաճէտթ էթմէլէրի չօզ
ճալիսլէրի օլուպ: Մէքթուպ իլէ մալիմաթ ալմուգ իս-
թէյէնթլէրին լէֆֆէն 1 ՊՐԶ. 1894 փուլ կէօնտէրմէլէրի
իճապ էտէր:

ՀԷՐ ԵՆԴՐՏԷ ԵՐԻՊԷՍԻ ՎԱՐ ՏՐՐ

Սինկէր տիքի: մաքրնա-
լարը տիւնեանըն էն էսի
մաքրնալարը օլուպ էվ իշ-
լէրի վե էրպապը սանաթի
իլիսն պի էմնալ տըր:

Սաիթէլէրտէն սազրնժազ
իլիսն պուրատա կէօսթէրի-
լէն ֆապրիգա մարգարնա
տիգգաթ օլունա:

ՄԵՏԵԱՆԱԾ ԷԹՄԵՔ ԻՍԹԵՑԵՆԼԵՐԷ

Մէնալիք ի Օսմանիյէ իլիսն իտարէ ի մէր-
քէզլիսի՝ Տէր ի Սաաաթթ, Պէյ օղու ճատալի
Քէպիրտէ Նօ. 343:

Ի Լ Ա Ն

Պիր սէնէտէն պէրու պէյին հուսմասը
խասթալըղընտան գուլազլարը իշիթմէյէն, ան-
ճազ ալթը մահտան պէրու սիլան փաթլայըը
վե էմնալը շէյլէր իշիտէն վե պու. հալընտան
թէրազըր էտէմէյիպ հէր իքի գուլազլարընտան
տաիմա պիր չամաթա իլիտէն մահզոն պիր
կէնճ, զայէթ մահճուպլուզլա դարիլոն
մէօնթէրէմէտէն համիյէթլու թապիպ էֆէնտի-
լէրտէն, վե պա թէճրիւպէ պու րահաթսըզլը-
ղա պիր չարէ ի նէճաթ հօլու պիլէն մէրհա-
մէթքեարանտան եարտըր թալէպ էտէր, վե
լութֆէն պու իսուսուստա Բահնիլան վասը-
թաւըլլա պէյանա հիմմէթ պուլուրմալարընը
րիճա էտէր:

ՍԱՐՐԱՑԻՅԷ

Էսհամը միւպէտտէլէ	89.25
Բուսէլի չըմէնտըֆէր	Ֆր. 199.50
Գրէտի ֆօնսիյէ Էսիֆ. 1886	Ֆր. 339.
" " " 1903	" 265.
" " " 1911	" 266.
Թրանսվալ	" 24.

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՈՐԲԱՆՈՑ, ՊՐՈԽԱԱ

Նիւ Եմրք Տիար Վ. Յ. Բարակիսն 354,
որոյ 5 առլարը Տորչէսթըրցի ալիլին մը և 5
առլարն ալ Տորչէսթըրցի Օրիորդ մը: Վարի
Բագաուիճի Աւետ. Եկեղեցին Յ. Թէհլէրիսն էֆ. ի
ձեռնամը 108, Խարրերդ Վեր. Վ. Պ. Ամիրիսն-
եան 400, որոյ 60 Յ. Պէննէհան էֆ., 25 Յ.
Ազարեան էֆ., 24 Փէրչէնճի Աւետ. Եկեղեցին,
20 Պզմէլէնի Աւետ. Եկեղեցին, 5ական 2. Մկըր-
տիլեան, Ա. Մկրտիլեան, Ս. Ե. Տ. Մալիեան
էֆէնտիլներ և Այիւ և Արմէն Օրք. Մկրտիլ-
եան, ոմն 5, ոմն 26 ոմն 20: Մարաշ Վեր.
Կ. Յ. Յարութիւնեան 113, որոյ 54 Վեր. Ա.
Յարութիւնեանի ձեռք: Մարսուան Յ. Չա-
քարեան էֆ. 26կէս, որոյ 4³/₄ Ա. Գայտեան և
4 Ռ. Գայտեան էֆէնտիլները, Կ. Պուլիս Տիլիլն
Ե. Մեծատուրեան 20: Սուսկուրլու Պատ. Թ.
Խ. Սահակեան 56, որոյ 5 Թահմազեան էֆ.,
4³/₄ Բէպտաճեան էֆ., 4 Տէր Դրիգորեան էֆ.,
4 Պէրպէրեան էֆ. և 5 Տէվլիթեան էֆ.: Հա-
յէպ Գ. Ճիզմէճեան էֆ. 108 որոյ 5¹/₂ ոմն,
Թամըզ Պատ. Ս. Աղատեան 11. Պարտիզակ
Օ. Տէր Դրիգորեան էֆ., Ֆիլատէլֆիա Մ. Գա-
լէմքեարեան, մեր նախորդ որբերէն մին, 24,
Պ. Պալէնց մեր հրատարակութեանց վաճառու-
մէն մնացորդ 106, Ռուսճուզէ Եկաճ աղջկան
մը քառամսեան 540: Չատկին յաջորդ հինգ-
շաբթի գիշեր ունեցանք նուագահանդէս մը Ազ-
գային Վարժարանաց թատերասրահին մէջ, որոյ
մասնակցեցան խուսմը մը ընտրեալ օրիորդներ և
երիտասարդներ մեր աղգայիններէն զուտ հա-
սոյթը յաջորդ ամիս կրնանք ծանուցանել:
Այս տարի նորին 12 որբուհիներ պիտի ըն-
դունինք Օգոստոսի մէջ. արդէն 5ը արձանագ-
րուած են. պայմաններու համար հաճիլ դիմել
առ անօրէնութիւն ի Պրուսա:

ՊՅԱԼԸ ԳԻՒՂ, Կոստիկեան խանէսինտէ, սաաթ ալիք. 3 տէ:
ԵՆԻ ՇԷՂ (Պէյ օղլու), Մաճար սօգազ, նօսէրօ 10%,
ստպաճ իպատէթի, ստաթ տլաֆր. 11½ տա, Կիրաճի
ճէքթէպի տէրսի, սաաթ 11½ տա, [Պատ. Գարեգին 2.
ԳԱՆՍՈՐԱՃԻՍՆ] :